KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 808/2014,

17. juuli 2014,

milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005, ([1]) eriti selle artikli 8 lõiget 3, artiklit 12, artikli 14 lõiget 6, artiklit 41, artikli 54 lõiget 4, artikli 66 lõiget 5, artiklit 67, artikli 75 lõiget 5 ja artikli 76 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EL) nr 1305/2013 on kehtestatud üldeeskirjad, millega reguleeritakse maaelu arendamiseks antavat liidu toetust, mida rahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD), ning mis täiendavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 ([2]) teises osas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohta kehtestatud ühissätteid. Selleks et tagada kõnealuste määrustega kehtestatud uue õigusraamistiku sujuv toimimine ja ühetaoline kohaldamine, on komisjonile antud õigus võtta vastu teatavad eeskirjad selle rakendamiseks.

(2) Tuleks sätestada maaelu arengu programmide sisu esitamise eeskirjad, mis põhineksid eelkõige määruse (EL) nr 1305/2013 artikliga 8 ja määruse (EL) nr 1303/2013 artikliga 27 ette nähtud nõuetel. Samuti tuleks sätestada, milliseid neist esitamise eeskirjadest kohaldatakse ka selliste programmide suhtes, mis käsitlevad piiristamata garantii ja väärtpaberistamisega seotud ühisinstrumente, mille abil vähendatakse nõudeid Euroopa Investeerimispanga (edaspidi „EIP") kaasatavale kapitalile, millele on osutatud määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 28. Lisaks tuleks sätestada eeskirjad riiklike raamistike sisu kohta.

(3) Tuleks kehtestada riiklike raamistike heakskiitmise menetlus ja ajakava.

(4) Selleks et süstematiseerida maaelu arengu programmide muutmist, tuleks kehtestada kõnealuste programmide ja nendesse tehtavate muudatuste esitamise sagedus. Selle eesmärk oleks vähendada võimalikult palju halduskoormust, jäädes samas paindlikuks selgelt määratletud hädaolukordades ja eriolukordades.

(5) Tuleks kehtestada riiklike raamistike, sealhulgas ajakava muutmise eeskirjad, et eelkõige hõlbustada piirkondlike programmidega liikmesriikidel riiklike raamistike muutmist.

(6) Selleks et tagada EAFRD vahendite hea kasutamine, tuleks kehtestada vautšeri- või mõni muu samaväärne süsteem teadmussiirdes ja teabemeetmetes osalejate kulude katmiseks, et tagada hüvitatud kulude otsene seos osalejale pakutava konkreetse, toetuskõlbliku koolituse või teadmussiirdega.

(7) Majanduslikult soodsaima pakkumuse esitanud teenuseosutaja valimiseks tuleks nõustamisteenuseid osutavate asutuste ja organite valimisel järgida kehtivaid riigihankemenetluse eeskirju.

(8) Kuna lõppmaksed tuleks teha üksnes pärast äriplaani nõuetekohast rakendamist, tuleks kehtestada sellise hindamise ühised parameetrid. Lisaks tuleks esimest korda tegevust alustavate noorte põllumajandustootjate juurdepääsu hõlbustamiseks muudele kui määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 19 osutatud meetmetele (mis käsitlevad põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse arengut) kehtestada eeskirjad äriplaanidesse mitmesuguste meetmete kaasamise kohta, samuti sellekohaste taotluste heakskiitmismenetluse kohta.

([1]) ELT L 347, 20.12.2013, lk 487.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

(9) Liikmesriikidel peaks põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmete ning mahepõllumajanduse ja loomade heaoluga seotud meetmete raames võetud kohustuste täitmiseks antavate toetuste arvutamiseks olema kõnealuste kohustuste eripära tõttu võimalik kasutada muid ühikuid, kui on kehtestatud määruse (EL) nr 1305/2013 II lisas. Tuleks kehtestada eeskirjad toetuse lubatud maksimumsummade kohta, välja arvatud loomühikupõhised toetused ja loomühikutesse arvutamise määrad eri loomaliikidel.

(10) Selleks et tagada määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28–31, 33 ja 34 kohaste meetmetega seotud lisakulude ja saamata jäänud tulu arvutamine läbipaistvalt ja kontrollitavalt, tuleks kehtestada teatavad ühiselemendid, mida kohaldatakse kõigis liikmesriikides ühetaoliselt.

(11) Ülemäärase hüvitamise ja liigse halduskoormuse vältimiseks tuleks kehtestada teatavate meetmete kombineerimise eeskirjad.

(12) Tuleks kehtestada eeskirjad riiklike maaeluvõrgustike tegevuse alguse ja nende struktuuri kohta, et tagada nende tõhus toimimine ja ajaline kooskõla programmi rakendamisega.

(13) EAFRDst toetust saavatest maaelu arengu meetmetest teavitamiseks ja nende avalikustamiseks tuleks ette näha korraldusasutuse kohustused, mida tuleks käesolevas määruses täpsustada. Korraldusasutus peaks oma üldised teavitamis- ja avalikustamismeetmed koondama strateegiasse ning suurendama ühtse veebisaidi või -portaali kaudu teadlikkust maaelu arengu poliitika eesmärkidest ning parandama rahastamisvõimaluste kohta teabe kättesaadavust ja läbipaistvust. Toetusesaajad peaksid olema kohustatud teavitama avalikkust oma projektidele EAFRDst antavast toetusest.

(14) Selleks et hõlbustada seire- ja hindamissüsteemi loomist, tuleks kindlaks määrata kõnealuse süsteemi ühiselemendid, sealhulgas näitajad ja hindamiskava.

(15) Tuleks kehtestada määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 75 osutatud iga-aastase rakendusaruande kesksed elemendid ja määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 56 osutatud hindamiskava miinimumnõuded.

(16) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas maaelu arengu komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse määruse (EL) nr 1305/2013 rakenduseeskirjad seoses maaelu arengu programmide esitamisega, maaelu arengu programmide ja riiklike raamistike muutmise heakskiitmise korra ja ajakavaga, riiklike raamistike sisuga, maaelu arengu programmide kohta esitatava teabe ja nende avalikustamisega, teatavate maaelu arengu meetmete rakendamisega ning järelevalve, hindamise ja aruandlusega.

Artikkel 2

Maaelu arengu programmide ja riiklike raamistike sisu

Kooskõlas käesoleva määruse I lisaga kehtestatakse järgmiste programmide sisu esitamine: määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 27 ja määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 kohased maaelu arengu programmid, määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohased riiklikud programmid, mis käsitlevad piiristamata garantii ja väärtpaberistamisega seotud ühisinstrumente, mille abil vähendatakse nõudeid EIP kaasatavale kapitalile, ning määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 6 lõikes 3 osutatud riiklikud raamistikud.

Artikkel 3

Riiklike raamistike vastuvõtmine

Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 6 lõikes 3 osutatud riiklikud raamistikud võetakse vastu kooskõlas määruse (EL) nr 1303/2013 artikliga 29.

Artikkel 4

Maaelu arengu programmide muutmine

1. Maaelu arengu programmide ning riiklike maaeluvõrgustike loomise ja tegevuse eriprogrammide muutmise taotlused sisaldavad eelkõige järgmist teavet:

a) kavandatud muudatuse liik;

b) muutmise põhjused ja/või muutmist õigustavad rakendusprobleemid;

c) muudatuse eeldatav mõju;

d) muudatuse mõju näitajatele;

e) seos muudatuse ja määruse (EL) nr 1303/2013 II jaotise II peatükis osutatud partnerluslepingu vahel.

2. Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 11 punkti a alapunktis i osutatud liiki programmimuudatusi võib taotleda mitte rohkem kui kolm korda programmiperioodi jooksul.

Kõigi eri liiki muudatuste kohta võib kalendriaasta ja programmi kohta esitada vaid ühe ühistaotluse, välja arvatud 2023. aastal, mil võib esitada rohkem kui ühe muutmistaotluse, mis on seotud üksnes rahastamiskava kohandamisega, sealhulgas indikaatorkavast tulenevate muudatustega.

Esimest ja teist lõiku ei kohaldata:

a) kui on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid, mis on tingitud loodusõnnetustest ja katastroofidest, mille esinemist on liikmesriigi pädev asutus ametlikult kinnitatud, või

b) kui muutmisvajadus tuleneb liidu õigusraamistiku muutmisest või

c) määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 21 osutatud tulemuslikkusanalüüsist või

d) kui on tegemist määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti h alapunktis i kohase igaks aastaks kavandatud EAFRD osaluse muudatusega, mis on tingitud summade iga-aastasest jaotusest liikmesriikide kaupa, millele on osutatud kõnealuse määruse artikli 58 lõikes 7.

3. Liikmesriigid esitavad oma viimase, määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 11 punkti a alapunktis iii osutatud liiki programmimuudatuse komisjonile 30. septembriks 2020.

Muud liiki programmimuudatused esitatakse komisjonile 30. septembriks 2023.

4. Kui programmis muudetakse andmeid, mis on esitatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 6 lõike 3 teises lõigus osutatud riikliku raamistiku tabelis, tähendab programmimuudatuse heakskiitmine ka kõnealuse tabeli vastava läbivaatamise heakskiitmist.

Artikkel 5

Riiklike raamistike muutmine

1. Määruse (EL) nr 1303/2013 artiklit 30, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklit 11 ja käesoleva määruse artikli 4 lõike 1 punkte b ja c kohaldatakse *mutatis mutandis* riiklike raamistike muudatuste suhtes.

2. Liikmesriigid, kes soovivad esitada riiklikud raamistikud, mis sisaldavad määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 6 lõike 3 teises lõigus osutatud tabelit, võivad komisjonile esitada riikliku raamistiku muudatused seoses kõnealuse tabeliga, võttes arvesse eri programmide rakendamise taset.

3. Pärast lõikes 2 osutatud muudatuste heakskiitmist kohandab komisjon määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punktis h osutatud asjaomaste programmide rahastamiskavasid läbivaadatud tabeliga, tingimusel et:

a) EAFRD osaluse kogusummat programmi kohta kogu programmitöö perioodil ei muudeta;

b) EAFRD kogueraldist asjaomasele liikmesriigile ei muudeta;

c) programmi aastaseid jaotusi läbivaatamisaastale eelnevatel aastatel ei muudeta;

d) järgitakse EAFRD iga-aastast eraldist asjaomasele liikmesriigile;

e) järgitakse EAFRD koguvahendeid keskkonna- ja kliimameetmetele, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 59 lõikes 6.

4. Välja arvatud seoses kiireloomuliste meetmetega, mis on tingitud loodusõnnetustest ja katastroofidest, mille esinemist on liikmesriigi pädev asutus ametlikult kinnitatud, võib õigusraamistiku muudatusi või määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 21 osutatud tulemuslikkusanalüüsist tulenevaid muudatusi ning lõikes 2 osutatud riiklike raamistike muutmise taotlusi esitada üksnes üks kord kalendriaasta jooksul enne 1. aprilli. Erandina artikli 4 lõike 2 teisest lõigust võib programmides teha sellisest analüüsist tulenevaid muudatusi lisaks samal aastal esitatavale ühele muudatustaotlusele.

5. Muudatuse heakskiitmise rakendusakt võetakse vastu õigel ajal, et eelarvelisi kulukohustusi saaks vastavalt muuta enne selle aasta lõppu, mil läbivaatamine esitati.

Artikkel 6

Teadmussiire ja teabemeetmed

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 14 osutatud teadmussiirdes ja teabemeetmetes osalejate reisi- ja majutuskulud, päevarahad ning ka põllumajandustootjate asendamisega seotud kulud kaetakse vautšeri- või mõne muu samaväärse süsteemi kaudu.

2. Seoses lõikes 1 osutatud süsteemidega peavad liikmesriigid tagama, et:

a) vautšeri- või samaväärse süsteemi kehtivusaeg ei ületa ühte aastat;

b) kehtestatakse vautšerite või millegi muu samaväärse saamise eeskirjad, eelkõige selle kohta, et need on seotud konkreetse meetmega;

c) määratakse kindlaks eritingimused, mille alusel saab vautšeritega pakkuda koolituse või muu teadmussiirde ja teabemeetme osutajale hüvitist.

Artikkel 7

Nõustamisteenuseid pakkuvate asutuste ja isikute valimine

Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 15 lõikes 3 osutatud pakkumismenetlustes järgitakse liidus ja liikmesriikides kehtivaid riigihanke-eeskirju. Menetlustes võetakse nõuetekohaselt arvesse taset, mis taotleja on kõnealuses artiklis osutatud kvalifikatsioonide puhul saavutanud.

Artikkel 8

Äriplaanid

1. Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 19 lõike 5 kohaldamisel hindavad liikmesriigid kõnealuse määruse artikli 19 lõikes 4 osutatud äriplaanide rakendamist, kui toetust antakse kõnealuse määruse artikli 19 lõike 1 punkti a alapunktide i ja ii kohaselt, võttes arvesse komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 ([1]) artikli 5 lõikes 1 osutatud meetmete nõuetekohast rakendamist.

2. Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 19 lõike 1 punkt a alapunkti i kohase toetuse korral võivad liikmesriigid, kui äriplaanides on osutatud muude kõnealuse määruse alusel võetavate maaelu arengu meetmete kasutamisele, ette näha, et toetusetaotluse heakskiitmine tähendab toetuse andmist ka kõnealuste meetmete raames. Kui liikmesriik kasutab seda võimalust, tagab ta, et toetusetaotluses esitatakse teave, mida on vaja kõnealuste meetmete alusel antava toetuse rahastamiskõlblikkuse hindamiseks.

([1]) Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) ja kehtestatakse üleminekusätted (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 1).

Artikkel 9

Ühikute teisendamine

1. Kui määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28, 29 ja 34 kohaseid kohustusi väljendatakse muudes ühikutes kui need, mis on sätestatud kõnealuse määruse II lisas, võivad liikmesriigid arvutada toetusmakseid kõnealuste muude ühikute alusel. Sel juhul tagavad liikmesriigid, et järgitakse EAFRD toetuse saamise tingimustele vastavaid aastaseid maksimumsummasid, mis on sätestatud kõnealuses lisas.

2. Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28, 29 ja 34 kohaseid toetusi ei anta loomühiku kohta, välja arvatud toetused, mis on seotud kõnealuse määruse artikli 28 lõike 10 punktis b osutatud kohustusega kasvatada põllumajanduse jaoks kadumisohus olevaid kohalikke tõuge.

Eri loomaliikide loomühikutesse arvutamise määrad on sätestatud II lisas.

Artikkel 10

Lisakulude ja saamata jäänud tulu tavaprognoosid

1. Liikmesriigid võivad määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28–31 ning artiklite 33 ja 34 kohaste meetmete või tegevusliikidega seotud toetussummad kindlaks määrata lisakulude ja saamata jäänud tulu tavaprognooside alusel.

2. Liikmesriigid tagavad, et arvutused ja lõikes 1 osutatud vastavad toetusmaksed:

a) sisaldavad ainult kontrollitavaid andmeid;

b) põhinevad asjakohaste teadmiste ja oskustega määratud arvandmetel;

c) viitavad selgelt kasutatud arvandmete allikale;

d) on eristatud, et võtta vajaduse korral arvesse piirkondlikke või kohalikke tingimusi ja tegelikku maakasutust;

e) ei sisalda investeerimiskuludega seotud elemente.

Artikkel 11

Kohustuste kombineerimine ja meetmete kombineerimine

1. Erisuguseid määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 28 kohaseid põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustusi, kõnealuse määruse artikli 29 kohaseid mahepõllumajanduskohustusi, kõnealuse määruse artikli 33 kohaseid loomade heaoluga seotud kohustusi ja kõnealuse määruse artikli 34 kohaseid metsanduse keskkonna- ja kliimakohustusi võib kombineerida tingimusel, et need täiendavad üksteist ja on üksteisega kooskõlas. Liikmesriigid peavad lisama lubatud kombinatsioonide loetelu maaelu arengu programmidesse.

2. Kui lõikes 1 osutatud samade või eri meetmete raames kombineeritakse meetmeid või eri kohustusi, peavad liikmesriigid võtma toetuse taseme kindlaksmääramisel arvesse sellise kombineerimise tõttu konkreetselt saamata jäänud tulu ja lisakulusid.

3. Kui tegevus viiakse läbi kahe või enama meetme raames või eri tegevusliikide raames, võivad liikmesriigid kulud siduda domineeriva meetme või tegevusliigiga. Kohaldatakse kõnealuse domineeriva meetme või tegevusliigi konkreetset osalusmäära.

Artikkel 12

Riiklik maaeluvõrgustik

1. Liikmesriigid näevad ette määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 54 osutatud riikliku maaeluvõrgustiku loomise ja toimimise ning võrgustiku tegevuskava kehtivusaja alguse hiljemalt 12 kuud pärast seda, kui komisjon on vastavalt maaelu arengu programmi või riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja toimimiseks ettenähtud konkreetse programmi heaks kiitnud.

2. Riikliku maaeluvõrgustiku toimimiseks vajalik struktuur luuakse kas riigi või piirkonna pädevates asutustes või kõnealuste asutuste väliselt kas pakkumismenetluste või nende mõlema kombinatsiooni kaudu. Kõnealuse struktuuri abil peab olema võimalik täita vähemalt määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 54 lõike 3 punktis b osutatud tegevusi.

3. Kui liikmesriik on valinud riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja toimimiseks konkreetse programmi, peab kõnealune programm sisaldama käesoleva määruse I lisa 3. osas osutatud elemente.

Artikkel 13

Teave ja avalikustamine

1. Korraldusasutus esitab seirekomiteele teabe eesmärgil teabe- ja avalikustamisstrateegia, samuti kõik selle muudatused. Strateegia esitatakse hiljemalt kuue kuu jooksul pärast maaelu arengu programmi vastuvõtmist. Korraldusasutus teavitab seirekomiteed vähemalt kord aastas teabe- ja avalikustamisstrateegia rakendamise edusammudest ja selle tulemuste kohta tehtud analüüsist, samuti järgmiseks aastaks kavandatud teabe- ja avalikustamismeetmetest.

2. Üksikasjalikud eeskirjad korraldusasutuse ja toetusesaajate kohustuste kohta seoses teabe ja avalikustamisega on sätestatud III lisas.

Artikkel 14

Seire- ja hindamissüsteem

1. Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 67 osutatud ühine seire- ja hindamissüsteem sisaldab järgmisi elemente:

a) sekkumisloogika, milles on näidatud prioriteetide, sihtvaldkondade ja meetmete vahelised seosed;

b) ühised taust-, tulemus- ja väljundnäitajad, sealhulgas maaelu arengu sihtvaldkondadega seotud kvantifitseeritud eesmärkide kehtestamiseks kasutatavad näitajad ja eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriumid tulemuslikkuse hindamiseks;

c) ühised hindamisküsimused, mis on esitatud V lisas;

d) andmete kogumine, säilitamine ja edastamine;

e) korrapärane aruandlus seire ja hindamise kohta;

f) hindamiskava;

g) eel- ja järelhindamised ning kõik muud maaelu arengu programmiga seotud hindamised, sealhulgas need, mida on vaja määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 50 lõigete 4 ja 5 ning määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 75 lõigete 3 ja 4 kohaste 2017. ja 2019. aastal esitatavate rakendamise aastaaruannetega seotud rangemate nõuete täitmiseks;

h) kõikide seire ja hindamise eest vastutavate isikute toetamine nende kohustuste täitmisel.

2. Maaelu arengu poliitika ühised taust-, tulemus- ja väljundnäitajad on sätestatud IV lisas. Kõnealuses lisas on esitatud ka näitajad, mida tuleb kasutada maaelu arengu sihtvaldkondadega seotud kvantifitseeritud eesmärkide kehtestamiseks. Selleks et kehtestada määruse (EL) nr 1303/2013 II lisa punktis 2 osutatud tulemusraamistiku vahe-eesmärgid ja eesmärgid, peab liikmesriik kasutama kas käesoleva määruse IV lisa punkti 5 kohaseid eelnevalt kindlaksmääratud tulemusraamistikunäitajaid või asendama kõnealused näitajad muude maaelu arengu programmis määratletud asjaomaste väljundnäitajatega ja/või täiendama neid.

3. VI lisas esitatud tehnilise toetuse dokumendid on osa seire- ja hindamissüsteemist.

4. Seoses tegevusliikidega, mille võimalik panus määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 5 esimese lõigu punkti 2 alapunktis a, artikli 5 esimese lõigu punkti 5 alapunktides a–d ja artikli 5 esimese lõigu punkti 6 alapunktis a osutatud sihtvaldkondadesse on kindlaks määratud tabelis, millele on osutatud käesoleva määruse I lisa 1. osa punkti 11 alapunktis c, tehakse määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 70 osutatud tegevusliikide elektroonilisse registrisse märge, mille abil on võimalik kindlaks teha tegevused, mis aitavad kaasa ühe või mitme kõnealuse sihtvaldkonna eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 15

Rakendamise aastaaruanne

Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 75 osutatud rakendamise aastaaruande esitamine on sätestatud käesoleva määruse VII lisas.

Artikkel 16

Hindamiskava

Määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 56 lõikes 1 osutatud hindamiskava miinimumnõuded on sätestatud käesoleva määruse I lisa 1. osa punktis 9.

Artikkel 17

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. juuli 2014

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

I LISA

1. OSA

Maaelu arengu programmide sisu esitamine

1. **Maaelu arengu programmi pealkiri**

2. **Liikmesriik või halduspiirkond**

   a) Programmiga hõlmatud geograafiline ala

   b) Piirkonna klassifikatsioon

3. **Eelhindamine**

   Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

   a) Maaelu arengu programmi tähtsaimate etappidega seotud protsessi kirjeldus, sealhulgas põhisündmuste ajastus ja vahearuanded.

   b) Struktureeritud tabel, milles on näidatud eelhindamise tulemusel esitatud soovitused ja see, kuidas neid on arvesse võetud.

   c) Maaelu arengu programmile lisatakse eelhindamise täielik aruanne (sealhulgas keskkonnamõju strateegilise hindamise nõuete kohta).

4. **Tugevuste, nõrkuste, võimaluste ja ohtude analüüs (SWOT-analüüs) ja vajaduste kindlaksmääramine**

   Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

   a) SWOT-analüüs sisaldab järgmisi punkte:

      i) programmipiirkonna hetkeolukorra üldine kõikehõlmav kirjeldus üldiste ja programmispetsiifiliste taustnäitajate ja muu kvalitatiivse ajakohase teabe põhjal;

      ii) programmipiirkonnas kindlaks tehtud tugevad küljed;

      iii) programmipiirkonnas kindlaks tehtud nõrgad küljed;

      iv) programmipiirkonnas kindlaks tehtud võimalused;

      v) programmipiirkonnas kindlaks tehtud ohud;

      vi) struktureeritud tabel üldiste ja programmispetsiifiliste taustnäitajate andmetega.

   b) Vajaduste hindamine SWOT-analüüsi käigus saadud tõendite põhjal kõigi maaelu arengut käsitlevate liidu prioriteetide (edaspidi „prioriteet"), kõigi sihtvaldkondade ja kõigi kolme valdkondadevahelise teema (keskkond, sealhulgas Natura 2000 erivajadused vastavalt tähtsusjärjestatud rakenduskavadele, [1] kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine, innovatsioon) kohta.

5. **Strateegia kirjeldus**

   a) Maaelu arengu programmi abil käsitletavate vajaduste ning eesmärkide, prioriteetide, sihtvaldkondade ja sihtväärtuste valiku põhjendus, lähtudes SWOT-analüüsi ja vajaduste hindamise käigus saadud tõenditest. Programmi lisatud valdkondlike allprogrammide põhjendus, kui see on vajalik. Põhjendus peab eelkõige tõendama määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktides i ja iv osutatud nõuete täitmist.

   b) Iga sihtvaldkonna puhul maaelu arenguks võetud meetmete kombinatsioon ja põhjendus, sealhulgas põhjendus meetmetele eraldatud rahaliste vahendite kohta ja rahaliste ressursside piisavuse kohta seatud eesmärkide saavutamiseks, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktides ii ja iii. Sekkumisloogikasse kaasatud meetmete kombinatsioon põhineb SWOT-analüüsi käigus saadud tõenditel, põhjendustel ja punktis a osutatud vajaduste prioriseerimisel.

[1] Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ (looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7)) artikli 8 lõige 4.

c) Kirjeldus sellest, kuidas käsitletakse valdkondadevahelisi teemasid, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktis v osutatud erinõuded.

d) Sekkumisloogikat kokku võttev tabel, milles on näidatud maaelu arengu programmi jaoks valitud prioriteedid ja sihtvaldkonnad, kvantifitseeritud eesmärgid ja nende saavutamiseks kasutatavate meetmete kombinatsioon, sealhulgas kavandatavad kulud. Kokkuvõttev tabel koostatakse automaatselt punkti 5 alapunktis b ja punktis 11 esitatud teabe põhjal ja selles kasutatakse komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 184/2014 ([1]) artikli 4 punktide a ja b osutatud elektroonilise andmevahetussüsteemi („SFC 2014") näitajaid.

e) Kirjeldus nõustamispädevusest, millega tagatakse piisav nõustamine ja toetus õigusnõuete ja innovatsiooniga seotud meetmete alal, et tõendada võetud meetmeid, nagu on nõutud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktiga vi.

6. **Hinnang eeltingimuste kohaldatavuse kohta järgmiste struktureeritud tabelite abil**

a) Teave eeltingimuste kohaldatavuse hindamise kohta.

b) Iga kohaldatava üld- ja prioriteetse eeltingimuse kohta esitatakse tabelis:

i) hinnang selle täitmise kohta ja

ii) loetelu prioriteetidest/sihtvaldkondadest ja meetmetest, mille suhtes eeltingimust kohaldatakse. Soovituslik loetelu prioriteetidest/sihtvaldkondadest ja olulistest meetmetest iga eeltingimuse kohta on sätestatud 4. osas;

iii) asjaomaste kriteeriumide loetelu ja hinnang kriteeriumidele vastavuse kohta;

iv) viited strateegiatele, õigusaktid või muud asjakohased dokumendid, sealhulgas viited asjakohastele jagudele ja artiklitele, mis tõendavad vastavust asjaomasele kriteeriumile.

c) Kaks eraldi tabelit: üks tabel kohaldatavate üldiste ja teine tabel kohaldatavate prioriteetsete eeltingimuste (täielikult või osaliselt täitmata) kohta. Kummaski tabelis esitatakse järgmine teave:

i) täitmata kriteeriumide kindlakstegemine;

ii) võetavad meetmed kõnealustele kriteeriumidele vastamiseks;

iii) kõnealuste meetmete tähtajad; ja

iv) kriteeriumidele vastamise eest vastutavad asutused.

7. **Tulemusraamistiku kirjeldus**

Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

a) Vajaduse korral teave näitajate valiku kohta, nagu on osutatud artikli 14 lõikes 2, ning teave vahe-eesmärkide, rakendamise põhisammude ja tulemusreservi jaotamise kohta. Seatud eesmärke tuleb strateegia raames vastavalt punkti 5 alapunktile a põhjendada.

b) Tabel, milles on iga prioriteedi kohta sätestatud tulemusreservi jaotamine ja iga näitaja kohta:

i) eesmärgid 2023. aastaks. Eesmärkides ei võeta arvesse täiendavat riiklikku rahastamist, nagu on osutatud punktis 12, ega täiendava riikliku rahastamise vormis antavat riigiabi, nagu on osutatud punktis 13;

ii) vahe-eesmärgid 2018. aastaks (eesmärkide põhjal).

([1]) Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 184/2014, 25. veebruar 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta) kohaselt liikmesriikide ja komisjoni vahelisele elektroonilisele andmevahetussüsteemile kohaldatavad tingimused ning võetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1299/2013 (erisätete kohta, mis käsitlevad Euroopa Regionaalarengu Fondist toetuse andmist Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgil) kohaselt vastu Euroopa Regionaalarengu Fondi toetuste sekkumiskategooriate nomenklatuur Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames (ELT L 57, 27.2.2014, lk 7).

Kui tulemusreservi jaoks eraldatud EARFD toetuse kogusumma erineb liikmesriikidele EAFRD raames ette nähtud kogutoetuse tulemusreservi eraldiste proportsionaalsest jaotamisest ([1]) partnerluslepingu alusel kõikide riiklike ja piirkondlike programmide vahel, välja arvatud riiklikud programmid, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks, ning määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 54 lõike 1 teises lõigus osutatud riikliku maaeluvõrgustiku loomise ja tegevuse eriprogrammid, tuleb esitada põhjendus tulemusreservi jaotamise kohta.

8. **Valitud meetmete kirjeldus**

1) Rohkem kui ühe meetme suhtes kohaldatavate üldtingimuste kirjeldus, sh vajaduse korral maapiirkonna määratlus, baasväärtused, nõuetele vastavus, rahastamisvahendite ja ettemaksete kavandatud kasutus, üldsätted investeeringute kohta, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artiklid 45 ja 46.

Artikli 11 lõikes 1 osutatud kohustuste lubatud kombinatsioonid lisatakse vajaduse korral maaelu arengu programmile.

2) Kirjeldus meetmete kaupa, sealhulgas:

a) õiguslik alus;

b) meetme üldkirjeldus, sealhulgas selle sekkumisloogika ja panus sihtvaldkondade ja valdkondadevaheliste eesmärkide saavutamisse;

c) ulatus, toetusmäär, rahastamiskõlblikud toetusesaajad, ja kui see on asjakohane, siis summa või toetuse arvutamise metoodika allmeetme kaupa ja/või vajaduse korral tegevuse liigi kaupa. Iga tegevusliigi kohta täpsustatud rahastamiskõlblikud kulud, rahastamiskõlblikkuse tingimused, kohaldatavad summad ja toetusmäärad ning valikukriteeriumide määramise põhimõtted;

d) meetmete ja/või tegevusliikide tõendatavuse ja kontrollitavuse kirjeldus:

i) ohud meetmete ja/või tegevusliigi rakendamisel;

ii) leevendusmeetmed;

iii) meetme ja/või tegevuse liigi üldhinnang.

Seoses määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 28 kohaste meetmetega peab kirjeldus sisaldama tabelit, milles on näidatud seos põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste ning nende kontrolli meetodite vahel.

e) Igat meedet ja/või tegevusliiki kirjeldatakse järgmiste elementide abil:

1. *Teadmussiire ja teabemeetmed (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 14)*

— Teadmussiiret osutavate asutuste asjakohane suutlikkus täita vastavaid ülesandeid personali kvalifikatsiooni ja korrapärase koolituse näol.

— Põllumajanduslike majapidamiste ja metsamajandusettevõtete vahetuskavade ja kõnealuste ettevõtjate külastamise kestus ja sisu, nagu on osutatud delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artiklis 3.

2. *Nõustamisteenused, põllumajandusliku majapidamise juhtimis- ja asendusteenused (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 15)*

— Põhimõtted, millega tagatakse piisavad ressursid järjepidevalt koolitatud ja kvalifitseeritud personali ning nende poolt osutatavate nõustamisteenuste valdkonnas nõustamiskogemuse ja usaldusväärsuse näol. Kõnealuse nõustamisega hõlmatud aspektid.

3. *Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedi kavad (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 16)*

— Liikmesriikide poolt tunnustatud ja rahastamiskõlblikud põllumajandustoodete, puuvilla või toiduainete kvaliteedi kavad, sealhulgas põllumajanduslike majapidamiste sertifitseerimise süsteemid, ja kinnitus selle kohta, et kõnealused kavad vastavad määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 16 lõike 1 alapunktis b sätestatud kriteeriumidele;

— Rahastamiskõlblikud põllumajandustoodete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemid, mis on saanud liikmesriikide tunnustuse, et vastavad liidu parimate tavade suunistele.

([1]) EAFRD osaluse kogusumma kasutamine iga asjaomase programmi rakendamiseks.

4. *Investeeringud materiaalsesse varasse (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 17)*

   — Mittetootlikud investeeringud;

   — ühisinvesteeringud;

   — integreeritud projektid;

   — rahastamiskõlblikud Natura 2000 alad ja muud rahastamiskõlblikud suure loodusliku väärtusega alad;

   — kirjeldus selle kohta, kuidas suunatakse toetus põllumajanduslikele majapidamistele vastavalt määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 5 lõikes 2 osutatud prioriteedi kohta tehtud SWOT-analüüsile;

   — liidu õigusaktidega kehtestatud selliste uute nõuete loetelu, mille järgimiseks võib määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 17 lõike 6 alusel toetust anda;

   — vajaduse korral delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 13 punktis c osutatud energiatõhususe miinimumstandardid;

   — vajaduse korral delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 13 punktis e osutatud lävendid.

5. *Põllumajanduslike majapidamiste ja ettevõtluse areng (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 19)*

   — Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 19 lõike 1 punkti a alapunktis iii osutatud väike põllumajanduslik majapidamine;

   — määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 19 lõike 4 kolmandas lõigus osutatud ülemine ja alumine lävend;

   — eritingimused toetuse andmiseks noortele põllumajandustootjatele, kes ei asu tegutsema põllumajandusliku majapidamise juhina vastavalt delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 2 lõigetele 1 ja 2;

   — teave delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 2 lõikes 3 osutatud ajapikenduse kohaldamise kohta;

   — äriplaaniga seotud nõuete kokkuvõte;

   — eri meetmete võimalik ühendamine äriplaanis, mis võimaldab noore põllumajandustootja juurdepääsu kõnealustele meetmetele;

   — mitmekesistamisega hõlmatud valdkonnad.

6. *Põhiteenused ja külauuendus maapiirkondades (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 20)*

   — Väiketaristu, sealhulgas väikesemahuline turismitaristu, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 20 lõike 1 punktis e;

   — vajaduse korral erand, mis tehakse investeeringutele lairibataristusse ja taastuvatesse energiaallikatesse, et oleks võimalik toetada ka suuremat taristut;

   — delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 13 punktis c osutatud energiatõhususe miinimumstandardid;

   — delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 13 punktis e osutatud lävendid.

7. *Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamisse (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 21)*

   — Põllumajandusliku majapidamise selline suurus, millest suuremate puhul tuleb toetuse saamiseks esitada metsamajandamiskava või samaväärne dokument kooskõlas metsade säästva majandamise kavaga, ja selle suuruse põhjendus;

   — samaväärne dokument.

Metsastamine ja metsamaa loomine

— Liigid, alad ja meetodid, mida tuleb kasutada nõuetele mittevastava metsastamise vältimiseks, nagu on osutatud delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 6 punktis a, sealhulgas selliste alade keskkonna- ja ilmastikutingimuste kirjeldus, mis on ette nähtud metsastamiseks vastavalt kõnealuse määruse artikli 6 punktile b;

— delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artiklis 6 osutatud keskkonnaalased miinimumnõuded.

Agrometsandussüsteemide loomine

— Istutatavate puude miinimum- ja maksimumarv hektari kohta, küpsetes puistutes säilitatavate puude arv ning lubatud metsataimede liigid, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 23 lõikes 2;

— toetatavatest süsteemidest saadav eeldatav keskkonnakasu.

Metsapõlengutest ja loodusõnnetustest ning katastroofidest tingitud metsakahjustuste ennetamine ja kõrvaldamine

— Vajaduse korral selliste taimedele kahjuliket organismiliikide loetelu, mis võivad põhjustada loodusõnnetuse;

— määrata kindlaks metsaalad, mis on asjakohases metsakaitsekavas liigitatud keskmise või suure põlenguriskiga aladeks;

— kahjurite leviku ja haiguspuhangute vastu võetavate ennetusmeetmete korral asjaomase juhtumi kirjeldus koos teaduslike tõenditega, sealhulgas soovitused kahjurite ja haigustega tegelevatelt teadusorganisatsioonidelt.

Investeeringud metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamisse

— Rahastamiskõlblike investeeringute liigid ja nende abil saavutatav keskkonnatulemus ja/või üldkasutusväärtus.

8. *Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomine (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 27)*

— Rühmade ja organisatsioonide tunnustamise ametliku korra kirjeldus.

9. *Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 28)*

— Asjaomased baaselemendid; see hõlmab määruse (EL) nr 1306/2013 ([1]) VI jaotise I peatükis kehtestatud asjakohaseid kohustuslikke nõudeid, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 ([2]) artikli 4 lõike 1 punkti c alapunktides ii ja iii sätestatud asjakohaseid kriteeriume ja miinimumtoiminguid, asjakohaseid väetiste ja taimekaitsevahendite kasutuse miinimumnõudeid ning muid asjakohaseid siseriikliku õigusega kehtestatud kohustuslikke nõudeid;

— väetisi käsitlevad miinimumnõuded peavad muu hulgas sisaldama nitraaditundlikest piirkondadest väljaspool asuvate põllumajanduslike majapidamiste jaoks nõukogu direktiivi 91/676/EMÜ ([3]) kohaselt kasutusele võetud hea tava koodekseid ja fosforisaastealaseid nõudeid; kasutatavate taimekaitsevahenditega seotud miinimumnõuded peavad muu hulgas sisaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/128/EÜ ([4]) kehtestatud integreeritud taimekaitse üldpõhimõtteid, nõuet, et toodete kasutamiseks oleks luba ja et koolituskohustus oleks täidetud, ohutu hoidmise nõudeid, pestitsiididega töötlemise seadmete kontrolli ning vee ja muude tundlike kohtade läheduses pestitsiidide kasutamist käsitlevaid eeskirju, nagu on kehtestatud siseriiklike õigusaktidega;

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013, 17. detsember 2013, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608).

([3]) Nõukogu direktiiv 91/676/EMÜ, 12. detsember 1991, veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/128/EÜ, 21. oktoober 2009, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

— tabel, milles on näidatud seos põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste ja asjaomaste tavapäraste põllumajandustavade vahel ning võrdlustaseme asjaomased elemendid (baaselemendid), st maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisund ning kohustuslikud majandamisnõuded, väetistele ja taimekaitsevahenditele esitatavad miinimumnõuded, muud asjaomased riiklikud/piirkondlikud nõuded ning miinimumtoimingud;

— põllumajanduse jaoks kadumisohus olevate kohalike tõugude ja geneetilisest erosioonist ohustatud taimede geneetiliste ressursside loetelu;

— meetodite ning agronoomiliste eelduste ja parameetrite kirjeldus, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 28 lõikes 3 osutatud miinimumnõuete kirjeldus iga kohustuseliigi kohta, mis on võetud aluseks arvutustele, mis põhjendavad lisakulusid, võetud kohustuse tõttu saamata jäänud tulu ja tehingukulude määra; vajaduse korral kinnitus selle kohta, et meetodi puhul on võetud arvesse määruse (EL) nr 1307/2013 kohaselt antud toetust, sealhulgas kliima- ja keskkonnasäästlike põllumajandustavade toetust, et välistada topeltrahastamine; vajaduse korral muude mõõtühikute teisendamise meetod vastavalt käesoleva määruse artiklile 9.

10. *Mahepõllumajandus (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 29)*

— Asjaomased baaselemendid; see hõlmab määruse (EL) nr 1306/2013 VI jaotise I peatükis kehtestatud asjakohaseid kohustuslikke nõudeid, määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 4 lõike 1 punkti c alapunktides ii ja iii sätestatud asjakohaseid kriteeriume ja miinimumtoiminguid, asjakohaseid väetiste ja taimekaitsevahendite kasutuse miinimumnõudeid ning muid asjakohaseid siseriikliku õigusega kehtestatud kohustuslikke nõudeid;

— meetodite ning agronoomiliste eelduste ja parameetrite kirjeldus, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 29 lõikes 2 osutatud miinimumnõuete kirjeldus iga kohustuseliigi kohta, mis on võetud aluseks arvutustele, mis põhjendavad lisakulusid, võetud kohustuse tõttu saamata jäänud tulu ja tehingukulude määra; vajaduse korral kinnitus selle kohta, et meetodi puhul on võetud arvesse määruse (EL) nr 1307/2013 kohaselt antud abi, sealhulgas kliima- ja keskkonnasäästlike põllumajandustavade toetust, et välistada topeltrahastamine; vajaduse korral muude mõõtühikute teisendamise meetod vastavalt käesoleva määruse artiklile 9.

11. *Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 30)*

— Natura 2000 alad: nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ ([1]) rakendamiseks kavandatud alad ning põllumajandustootjate kohustused, mis tulenevad vastavatest riikliku/piirkondliku juhtimise alastest sätetest;

— kui kõnealuse meetme raames toetatakse muid piiritletud looduskaitsealasid, mille suhtes kohaldatakse keskkonnapiiranguid, tuleb täpsustada alad ja näidata, kuidas toetus aitab kaasa direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisele;

— veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused: maakasutusviisi olulised muudatused ja seosed Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ ([2]) („veepoliitika raamdirektiiv") artiklis 13 osutatud veemajanduskava käsitlevate meetmeprogrammidega;

— baaselemendid; Natura 2000 kohased toetused: see hõlmab määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 94 ja II lisa kohast maa head põllumajandus- ja keskkonnaseisundit ning määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 4 lõike 1 punkti c alapunktides ii ja iii osutatud asjaomaseid kriteeriume ja miinimumtoiminguid; veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused: see hõlmab määruse (EL) nr 1306/2013 VI jaotise I peatükis kehtestatud kohustuslikke standardeid ja määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 4 lõike 1 punkti c alapunktide ii ja iii kohaselt kehtestatud kriteeriume ja miinimumtoiminguid;

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ, 30. november 2009, loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, 23. oktoober 2000, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

— seos meetme rakendamise ja tähtsusjärjestatud rakenduskavade vahel (direktiivi 92/43/EMÜ artikli 8 lõige 4);

— piirangud / ebasoodsad tingimused, mille alusel võib toetusi anda, ja kohustuslikud põllumajandustavad;

— meetodite ja agronoomiliste eelduste kirjeldus, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 30 lõikes 3 osutatud, direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ kohaste selliste miinimumnõuete ning kõnealuse määruse artikli 30 lõikes 4 osutatud veepoliitika raamdirektiivi kohaste selliste miinimumnõuete kirjeldus, mis on võetud aluseks arvutustele, mis põhjendavad lisakulusid ja saamatajäänud tulu, mis on tingitud ebasoodsatest tingimustest asjaomastel aladel seoses direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ ning veepoliitika raamdirektiivi rakendamisega; vajaduse korral kinnitus selle kohta, et meetodi puhul on võetud arvesse määruse (EL) nr 1307/2013 kohaselt antud toetust kliima- ja keskkonnasäästlike põllumajandustavade eest, et välistada topeltrahastamine.

12. *Toetused looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega aladele (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 31)*

— Põllumajandusliku majapidamise suhtes kehtestatud lävend, mille alusel liikmesriik arvutab toetuse järk-järgulise vähenemise.

Looduslikust või muust konkreetsest eripärast tingitud piirangutega alade kindlaksmääramine

— Alade kindlaksmääramisel kohaldatud kohaliku üksuse tasandi kirjeldus;

— meetodi kohaldamise, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 32 osutatud kriteeriumide kirjeldus kõnealuses artiklis osutatud alade kolme kategooria piiritlemiseks, sealhulgas tasandamise kirjeldus ja tulemused looduslikust või muust konkreetsest eripärast tingitud piirangutega aladel (v.a mägialad).

13. *Loomade heaolu (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 33)*

— Liikmesriikide ja liidu nõuded, mis vastavad määruse (EL) nr 1306/2013 VI jaotise I peatükis kehtestatud kohustuslikele standarditele;

— meetodite ning agronoomiliste/zootehniliste eelduste ja parameetrite kirjeldus, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 33 lõikes 2 osutatud miinimumnõuete kirjeldus iga kohustuseliigi kohta, mis on võetud aluseks arvutustele, mis põhjendavad lisakulusid ja võetud kohustusest tõttu saamata jäänud tulu.

14. *Metsakeskkonna- ja kliimateenused ja metsakaitse (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 34)*

— Põllumajandusliku majapidamise suurus, millest suuremate puhul tuleb toetuse saamiseks esitada metsamajandamiskava või samaväärne dokument;

— samaväärne dokument;

— riigi metsandusseadusega või muude asjakohaste siseriiklike õigusaktidega kehtestatud asjakohased kohustuslikud nõuded;

— meetodite ning eelduste ja parameetrite kirjeldus, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 34 lõikes 2 osutatud miinimumnõuete kirjeldus iga kohustuseliigi kohta, mis on võetud aluseks arvutustele, mis põhjendavad lisakulusid ja võetud kohustuse tõttu saamata jäänud tulu.

15. *Koostöö (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 35)*

— Katseprojektide, klastrite, võrgustike, lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude eripära.

16. *Riskijuhtimine (määruse (EL) nr 1305/2013 artiklid 36, 37 ja 38)*

— Ülemäärase hüvitamise ärahoidmise mehhanismide kirjeldus.

Saagi, loomade ja taimede kindlustamine

— Toetuskõlblike kindlustuslepingute tingimuste kirjeldus, mis hõlmab vähemalt järgmist:

a) kindlustamine konkreetsete ohtude vastu;

b) kindlustussummadest kaetavad konkreetsed majanduslikud kahjud;

— eeskirjad, mille alusel arvutatakse toodangu osakaal, mis põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust on hävinenud.

Ebasoodsate ilmastikutingimuste, looma- ja taimehaiguste, kahjurite leviku ning keskkonnajuhtumitega seotud ühisfond

— Rahastamiskorra ning ühisfondide loomise ja haldamise põhimõtted, mis hõlmavad eelkõige järgmist:

a) selliste ebasoodsate ilmastikutingimuste, looma- või taimehaiguste puhangute, kahjurite leviku või keskkonnajuhtumite loetelu, mille tõttu võib põllumajandustootjatele kahju hüvitada, sh vajaduse korral nende geograafiline ulatus;

b) hindamiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas konkreetse sündmuse eest makstakse põllumajandustootjatele hüvitist;

c) majanduslike kahjudena käsitatavate lisakulude arvutamise meetodid;

d) halduskulude arvutamine;

e) meetod, mille alusel arvutatakse toodangu osakaal, mis põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust on hävinud;

f) rahastamiskõlblike kulude mis tahes piirmäärad;

— kui ühisfond maksab rahalist hüvitist kommertslaenust, siis kommertslaenu miinimum- ja maksimumkestus.

Sissetuleku stabiliseerimise vahend

— Rahastamiskorra, ühisfondide loomise ja haldamise ning põllumajandustootjatele hüvitiste maksmise põhimõtted, mis hõlmavad eelkõige järgmist:

a) halduskulude arvutamine;

b) eeskirjad, mida kasutatakse sissetuleku vähenemise arvutamise meetodi kehtestamisel;

c) rahastamiskõlblike kulude mis tahes piirmäärad;

— kui ühisfond maksab rahalist hüvitist kommertslaenust, siis kommertslaenu miinimum- ja maksimumkestus.

17. *Kogukonna juhitud kohalik areng (LEADER) (määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 35, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklid 43 ja 44)*

— Kogukonna juhitud kohaliku arengu selliste kohustuslike elementide kirjeldus, millest koosneb LEADER-meede: ettevalmistav toetus, tegevus kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia raames, kohaliku algatusrühma koostöömeetmete ettevalmistamine ja rakendamine, jooksvad kulud ja tegevuse elavdamise toetus, millele on osutatud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 35 lõikes 1;

— määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 43 osutatud LEADER-stardikomplekti kui konkreetset tüüpi ettevalmistava toetuse (kui see on asjakohane) kasutamise kirjeldus;

— määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 44 lõikes 3 osutatud LEADER-koostööprojektide jaoks jooksvate taotluste süsteemi kirjeldus;

— kohaliku arengu strateegia valiku menetlus ja ajakava;

— määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 33 lõikes 6 sätestatud piiridest välja jääva elanikkonna arvuga kohaliku arengu strateegia geograafiliste alade valimise põhjendus;

— kooskõlastamine muude Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seoses kogukonna juhitud kohaliku arenguga, sealhulgas see, kuidas on lahendatud juhtfondi võimalik kasutamine, ning kõigi ülemaailmsete vastastikuste täiendavustega ESI fondide vahel ettevalmistava toetuse rahastamisel;

— võimalus teha ettemakseid või mitte;

— korraldusasutuse, makseasutuse ja LEADERi kohalike tegevusrühmade ülesanded, eelkõige seoses määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 34 lõike 3 punktis b osutatud mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse ning tegevuste objektiivsete valikukriteeriumidega;

— selliste ettenähtud kooskõlastusmehhanismide ja vastastikuste täiendavuste kirjeldus, mis on tagatud muude maaelu arengu meetmete raames toetatud tegevusega, eelkõige seoses järgmisega:

  — investeeringud mittepõllumajanduslikku tegevusse ja ettevõtluse alustamise toetus määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 19 alusel,

  — määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 20 kohased investeeringud ja

  — määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 35 kohane koostöö, eelkõige kohaliku arengu strateegia rakendamine avaliku ja erasektori partnerluse kaudu.

9. **Hindamiskava, mis sisaldab järgmisi jagusid**

Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

1) Eesmärgid ja otstarve

Hindamiskava eesmärgid ja otstarve, lähtudes vajadusest kindlustada piisav ja asjakohane hindamistegevus, et eelkõige tagada programmi juhtimiseks, 2017. ja 2019. aastal esitatavate rakendamise aastaaruannete jaoks ja järelhindamiseks vajalik teave ning maaelu arengu programmi hindamiseks vajalike andmete kättesaadavus.

2) Valitsemine ja koordineerimine

Maaelu arengu programmi puhul kasutatava seire- ja hindamiskorra lühikirjeldus, esitades peamised asjaomased organid ja nende vastutusalad. Selgitus selle kohta, kuidas on hindamine seotud maaelu arengu programmi rakendamise sisu ja ajakavaga.

3) Hindamisteemad ja -toimingud

Kavandatud hindamisteemade ja -toimingute ülevaatlik kirjeldus, sh (kuid mitte ainult) määruse (EL) nr 1303/2013 ja määruse (EL) nr 1305/2013 kohaste ELi hindamisnõuete täitmine. See hõlmab järgmist:

a) vajalik tegevus selleks, et hinnata määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 osutatud maaelu arengu programmi kõigi prioriteetide panust kõnealuse määruse artiklis 4 sätestatud eesmärkide saavutamisse, tulemus- ja mõjunäitajate väärtuste, analüüsi netomõju ning valdkondlike küsimuste (sh allprogrammid), valdkondadevaheliste küsimuste, riiklike maaeluvõrgustike ja kohaliku arengu strateegia panuse hindamine;

b) kohaliku algatusrühma tasandil tehtava hindamise jaoks kavandatud toetus;

c) programmispetsiifilised elemendid, nagu meetodite väljatöötamiseks või konkreetsete poliitikavaldkondade käsitlemiseks vajalik töö.

4) Andmed ja teave

Maaelu arengu programmi rakendamisega seotud statistiliste andmete salvestamise, säilitamise, haldamise ja esitamise ning hindamiseks vajalike seireandmete esitamise süsteemi lühikirjeldus. Kasutatavad andmeallikad, andmelüngad, andmete esitamisega seotud võimalikud institutsioonilised küsimused ning pakutud lahendused. Selles jaos tuleb näidata, et asjakohased andmehaldussüsteemid hakkavad toimima ettenähtud ajal.

5) Ajakava

Programmiperioodi olulised vahe-eesmärgid ja soovituslik ajakava, mis on vajalik selle tagamiseks, et tulemused oleksid õigel ajal kättesaadavad.

6) Teavitamine

Kirjeldus selle kohta, kuidas levitatakse hindamistulemusi sihtrühmadele, sh hindamistulemuste kasutamise jälgimiseks loodud mehhanismide kirjeldus.

7) Vahendid

Hindamiskava rakendamiseks vajalike ja kavandatud vahendite kirjeldus, sh haldussuutlikkus, andmed, finantsvahendid, IT-vajadused. Hindamiskava täieliku rakendamist tagavate suutlikkuse suurendamise meetmete kirjeldus.

10. **Rahastamiskava**, mis koosneb eraldi struktureeritud tabelitest, milles esitatakse:

a) **iga-aastane EAFRD toetus**

i) määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 59 lõikes 3 osutatud kõikide piirkonnaliikide kaupa;

ii) määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 59 lõike 4 punktis f osutatud koguste ja kõnealuse määruse artikli 58 lõike 6 kohaste EAFRD-le ülekantud vahendite kaupa,

iii) määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 20 kohaselt tulemusreservi eraldatud vahendite kaupa;

b) **ühtne EAFRD toetusmäär** kõikide meetmete jaoks piirkonnaliikide kaupa, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 59 lõikes 3;

c) **jaotus** EAFRD eri osalusmääraga **meetmete ja tegevusliikide kaupa**:

i) liidu kogutoetus, EAFRD osaluse määr ja liidu kogutoetuse soovituslik jaotus sihtvaldkondade kaupa ([1]),

ii) määruse (EL) nr 1305/2013 artiklites 17 ja 30 osutatud meetmete puhul kõnealuse määruse artikli 59 lõikes 6 osutatud tegevusliikidele liidu eelarvest ette nähtud kogutoetus,

iii) tehnilise abi jaoks liidu eelarvest ette nähtud kogutoetus ja EAFRD osaluse määr, mida on kasutatud kooskõlas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 51 lõikega 3,

iv) liidu kogutoetus ja EAFRD osaluse määr toetusesaajate õiguslike kohustustega seotud kulude jaoks, mis on tehtud määruse (EÜ) nr 1698/2005 kohaste meetmete raames ja mis ei kajastu programmitöö perioodil 2014–2020.

([1]) Liidu kogutoetuse soovituslikku jaotust sihtvaldkondade kaupa kasutatakse seoses maaelu arengu programmi panusega määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 15 lõike 1 punkt a alapunktis iv osutatud valdkondlike eesmärkide ja kliimamuutuse eesmärkide saavutamisse, seoses kõnealuse määruse artikli 19 lõikes 5 ja artikli 22 lõikes 6 osutatud peatamistega ning vajaduse korral seoses määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 59 lõike 6 kohaselt reserveeritavate summade arvutamisega.

Kui EAFRD eri osalusmääraga meetme või tegevusliigiga toetatakse määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 38 lõike 1 punktis b osutatud rahastamisvahendeid, tuleb tabelis eraldi näidata rahastamisvahendite ja muude tegevusliikide osalusmäär ning soovituslik EAFRD summa, mis vastab kavandatud osalusele rahastamisvahendis.

Seoses määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 17 osutatud meetmega vastab kõnealuse määruse artikli 59 lõike 6 reguleerimisalasse kuuluvatele tegevusvaldkondadele reserveeritud EAFRD osalus meetme panusele kõnealuse määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5 sätestatud prioriteetide saavutamisse.

d) Liidu kogutoetuse **soovituslik jaotus meetmete kaupa iga allprogrammi kohta.**

11. **Indikaatorkava**, mis koosneb eraldi struktureeritud tabelitest, milles esitatakse järgmised andmed

a) Kvantifitseeritud eesmärgid koos sihtvaldkonnas võetavate valitud meetmete kavandatud väljundite ja riiklike kogukuludega sihtvaldkondade kaupa.

b) Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 5 lõikes 4 ja artikli 5 lõike 5 alapunktides d ja e kehtestatud prioriteetide eesmärkide üksikasjalik arvutus põllumajanduse ja metsanduse jaoks.

c) Meetmete kvalitatiivne lisapanus muudesse sihtvaldkondadesse.

12. **Täiendav riiklik rahastamine**

Aluslepingu artikli 42 reguleerimisalasse kuuluvate meetmete ja tegevusvaldkondade puhul tabel, mis näitab täiendavat riiklikku rahastamist meetme kohta kooskõlas määruse (EL) nr 1305/2013 artikliga 82, sealhulgas summad meetme kaupa ja märge kõnealuses määruses sätestatud kriteeriumide täitmise kohta.

13. **Riigiabi hindamiseks vajalikud elemendid**

Aluslepingu artikli 42 reguleerimisalast välja jäävate meetmete ja tegevusvaldkondade puhul tabel määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluvate abikavade kohta, mida kasutatakse programmide rakendamisel, sh abikava nimetus, EAFRD osalus, riiklik kaasrahastamine ja täiendav riiklik rahastamine. Vastavus liidu riigiabiga tuleb tagada kogu programmi kestuse jooksul.

Tabeliga peab kaasnema liikmesriigi kohustus, et sellistest meetmetest teatatakse eraldi vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 3, kui nii on nõutud riigiabieeskirjade või vastavas riigiabi kinnitavas otsuses sätestatud eritingimuste kohaselt.

14. **Teave vastastikuse täiendavuse kohta**, mis sisaldab järgmisi jagusid

Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

1) Nende vahendite kirjeldus, mis aitavad saavutada järgmiste elementide omavahelise täiendavuse ja kooskõla:

— muud liidu vahendid, eelkõige ESI fondid ja 1. sammas, sealhulgas keskkonnasäästlikkuse suurendamine, ning muud ühise põllumajanduspoliitika vahendid;

— kui liikmesriik on otsustanud esitada määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 6 lõikes 2 osutatud riikliku programmi ja piirkondlikud kavad, tuleb näidata nende vaheline vastastikune täiendavus.

2) Vajaduse korral teave vastastikuse täiendavuse kohta muude liidu rahastamisvahenditega, sealhulgas programmiga LIFE ([1]).

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1293/2013 (millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007) (ELT L 347, 20.12.2013, lk 185) artikli 8 lõige 3.

15. **Programmi rakenduskord**, mis sisaldab järgmisi jagusid:

Selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks, kohaldatakse üksnes käesoleva punkti alapunkte a, b ja c

a) Kõik liikmesriigi poolt määratud asutused, millele on osutatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 65 lõikes 2, ja määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti m alapunktis i osutatud juhtimis- ja kontrollistruktuuri ning määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 74 lõikes 3 osutatud korra kokkuvõtlik kirjeldus.

b) Seirekomitee kavandatav koosseis.

c) Sätted, millega tagatakse programmi avaldamine, sealhulgas riikliku maaeluvõrgustiku kaudu, viidates artiklis 13 osutatud teavitamis- ja avalikustamismeetmetele.

d) Nende mehhanismide kirjeldus, millega tagatakse ühtsus LEADERi raames rakendatud kohaliku arengu strateegialahenduste, määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 35 osutatud meetme „Koostöö" raames kavandatud tegevuse ja kõnealuse määruse artiklis 20 osutatud meetme „Põhiteenused ja külauuendus maapiirkondades" vahel ning muude ESI fondide vahel.

e) Nende meetmete kirjeldus, millega vähendatakse halduskoormust määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 27 lõikes 1 osutatud toetusesaajate jaoks.

f) Kirjeldus, kuidas kasutatakse tehnilist abi, sealhulgas programmi ja selle rakendamisega seotud ettevalmistus-, juhtimis-, seire-, hindamis-, teavitus- ja kontrollimeetmed ning eelnevaid ja järgnevaid programmiperioode käsitlev tegevus, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 59 lõikes 1.

16. **Partnerite kaasamise meetmed**

Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

Partnerite kaasamiseks võetud meetmete loetelu ning sellekohaste konsultatsioonide teemade ja tulemuste kokkuvõte.

17. **Riiklik maaeluvõrgustik**

Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

Järgmiste aspektide kirjeldus:

a) riikliku maaeluvõrgustiku loomise protsess ja ajakava;

b) riikliku maaeluvõrgustiku kavandatud organisatsiooniline struktuur, täpsemalt organisatsioonide ja asutuste kaasatus maaelu arengusse, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 54 lõikes 1 osutatud partnerite kaasamine ja võrgustikutöö soodustamine;

c) riikliku maaeluvõrgustiku selliste peamiste tegevusliikide kokkuvõtlik kirjeldus, mis on kooskõlas programmi eesmärkidega;

d) riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja tegevuseks olemas olevad vahendid.

18. **Tõendatavuse, kontrollitavuse ja vigade esinemise riski eelhindamine**

Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

— Korraldusasutuse ja makseasutuse kinnitus maaelu arengu programmi alusel toetatavate meetmete tõendatavuse ja kontrollitavuse kohta.

— Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 62 lõikes 2 osutatud sõltumatult tegutseva asutuse kinnitus standardkulude, lisakulude ja saamata jäänud tulu arvutuste piisavuse ja õigsuse kohta.

19. **Üleminekukord**

Ei kehti selliste riiklike programmide suhtes, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 28 kohaste EIP rakendatavate ühisinstrumentide jaoks

— Üleminekutingimuste kirjeldus meetmete kaupa.

— Soovituslik ülekandmistabel.

20. **Valdkondlikud allprogrammid**

20.1. **SWOT ja vajaduste kindlaksmääramine**

a) SWOT-metoodikal põhinev analüüs, mis sisaldab järgmisi jagusid:

i) valdkondliku allprogrammi terviklik üldkirjeldus üldiste ja programmispetsiifiliste taustanäitajate ning kvalitatiivse teabe põhjal;

ii) valdkondliku allprogrammi temaatikaga seotud tugevad küljed;

iii) valdkondliku allprogrammi temaatikaga seotud nõrgad küljed;

iv) valdkondliku allprogrammi temaatikaga seotud võimalused;

v) valdkondliku allprogrammi temaatikaga seotud ohud.

b) Vajaduste hindamine SWOT-analüüsi käigus saadud tõendite põhjal iga prioriteetse ja sihtvaldkonna ning kõigi kolme valdkondadevahelise teema kohta (keskkond, kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine, innovatsioon), mida valdkondlikus allprogrammis käsitletakse.

20.2. **Strateegia kirjeldus**

a) Kui kõiki punkti 20.1 alapunktis b kindlaks tehtud vajadusi ei ole võimalik käsitleda valdkondlikus allprogrammis, tuleb esitada käsitletavate vajaduste ning eesmärkide, prioriteetide ja sihtvaldkondade valiku põhjendus, lähtudes SWOT-analüüsi ja vajaduste hindamise käigus saadud tõenditest.

b) Iga sihtvaldkonna puhul, mida valdkondlikus allprogrammis käsitletakse, võetud maaelu arengu meetmete kombinatsioon ja põhjendus, sealhulgas põhjendus meetmetele eraldatud rahaliste vahendite kohta ja rahaliste ressursside piisavuse kohta seatud eesmärkide saavutamiseks, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktides ii ja iii. Sekkumisloogikasse kaasatud meetmete kombinatsioon põhineb SWOT-analüüsi käigus saadud tõenditel ning vajaduse korral punktis a osutatud põhjendustel ja vajaduste prioriseerimisel.

c) Kirjeldus, kuidas käsitletakse valdkondadevahelisi teemasid, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti c alapunktis v osutatud erinõuded.

d) Sekkumisloogikat käsitlev kokkuvõttev tabel, milles on näidatud allprogrammi jaoks valitud prioriteedid ja sihtvaldkonnad, kvantifitseeritud eesmärgid ja nende saavutamiseks kasutatavate meetmete kombinatsioon, sealhulgas kavandatavad kulud. Kokkuvõttev tabel koostatakse automaatselt punkti 5 alapunktis b ja punktis 11 esitatud teabe põhjal ja selles kasutatakse SFC 2014 näitajaid.

20.3. **Indikaatorkava**, mis koosneb eraldi struktureeritud tabelitest, milles esitatakse järgmised andmed.

a) Kvantifitseeritud eesmärgid koos sihtvaldkonnas võetavate valitud meetmete kavandatud väljundite ja riiklike kogukuludega sihtvaldkondade kaupa.

b) Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 5 lõikes 4 ja artikli 5 lõike 5 alapunktides d ja e kehtestatud prioriteetide eesmärkide üksikasjalik arvutus põllumajanduse ja metsanduse jaoks.

2. OSA

Riiklike raamistike sisu esitamine

1. **Riikliku raamistiku nimetus**

2. **Liikmesriik**

a) Raamistikuga hõlmatud geograafiline ala

b) Piirkondade klassifikatsioon

3. **Riikliku raamistiku, partnerluslepingu ja maaelu arengu programmide vaheliste seoste kokkuvõtlik ülevaade**

4. **Tabel, milles on piirkondade ja aastate kaupa kokkuvõtlikult esitatud liikmesriigile kogu programmiperioodiks EAFRD poolt antud toetuse kogusumma**

5. **Meetmete kirjeldus**

1) Rohkem kui ühe meetme suhtes kohaldatavate üldtingimuste kirjeldus, sh vajaduse korral maapiirkonna kindlaks määramine, baasväärtused, nõuetele vastavus, rahastamisvahendite ja ettemaksete kavandatud kasutus.

2) Meetmete kirjeldus, sealhulgas:

a) õiguslik alus;

b) meetme üldkirjeldus, sealhulgas selle sekkumisloogika põhimõtted ja panus sihtvaldkondade ja valdkondadevaheliste eesmärkide saavutamisesse;

c) ulatus, toetusmäär, rahastamiskõlblikud toetusesaajad ja kui see on asjakohane, siis toetussumma või selle arvutamise metoodika allmeetme ja/või vajaduse korral tegevusliigi kaupa. Iga tegevusliigi kohta täpsustatud rahastamiskõlblikud kulud, rahastamiskõlblikkuse tingimused, kohaldatavad summad ja toetusmäärad ning valikukriteeriumide määramise põhimõtted;

d) meetmete tõendatavuse ja kontrollitavuse üldpõhimõtted ja vajaduse korral toetussumma arvutamise metoodika.

e) asjakohasel juhul 1. osa punkti 8 alapunktis 2 osutatud iga meetme kirjeldus.

6. **Täiendav riiklik rahastamine (kui on asjakohane):**

Aluslepingu artikli 42 reguleerimisalasse kuuluvate meetmete ja tegevusvaldkondade puhul tuleb esitada tabel, milles esitatakse täiendav riiklik rahastamine meetme kohta kooskõlas määruse (EL) nr 1305/2013 artikliga 82 ning märge kõnealuses määruses sätestatud kriteeriumide täitmise kohta.

7. **Riigiabi hindamiseks vajalikud elemendid (kui on asjakohane)**

Aluslepingu artikli 42 reguleerimisalast välja jäävate meetmete ja tegevusvaldkondade puhul tabel määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 81 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluvate abikavade kohta, mida kasutatakse programmide rakendamisel, sh abikava nimetus ja viitenumber, EAFRD osalus, riiklik kaasrahastamine ja täiendav riiklik rahastamine. Vastavus liidu riigiabi eeskirjadega tuleb tagada kogu asjaomase programmi kestuse jooksul.

Tabeliga peab kaasnema liikmesriigipoolne kohustus, et sellistest meetmetest teatatakse eraldi vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 3, kui see on nõutud riigiabieeskirjade või vastavas riigiabi kinnitavas otsuses sätestatud eritingimuste kohaselt.

Kinnitus selle kohta, kas meede/tegevus saab riigiabi riikliku raamistiku alusel või asjaomaste maaelu arengu programmide raames.

3. OSA

Riikliku maaeluvõrgustiku programmi sisu esitamine

1. **Riikliku maaeluvõrgustiku konkreetse programmi nimetus**

2. **Liikmesriik või halduspiirkond**

a) Programmiga hõlmatud geograafiline ala

b) Piirkonna klassifikatsioon

3. **Eelhindamine**

a) Riikliku maaeluvõrgustiku programmi arendamise tähtsaimate etappidega seotud protsessi kirjeldus, sh põhisündmuste ajastus ja vahearuanded.

b) Struktureeritud tabel, mis sisaldab eelhindamise tulemusel esitatud soovitusi ja seda, kuidas neid on arvesse võetud.

c) Riikliku maaeluvõrgustiku programmi lisatakse eelhindamise täielik aruanne.

4. **Hindamiskava, mis sisaldab järgmisi jagusid**

1) Eesmärgid ja otstarve

Hindamiskava eesmärgi ja otstarbe selgitus, lähtudes vajadusest kindlustada piisav ja asjakohane hindamistegevus, et eelkõige tagada programmi juhtimiseks, 2017. ja 2019. aastal esitatavate rakendamise aastaaruannete jaoks ja järelhindamiseks vajalik teave ning riikliku maaeluvõrgustiku programmi hindamiseks vajalike andmete kättesaadavus.

2) Valitsemine ja koordineerimine

Riikliku maaeluvõrgustiku programmi seire ja hindamise korra lühikirjeldus, esitades peamised asjaomased organid ja nende vastutusalad. Selgitus selle kohta, kuidas on hindamistegevus seotud riikliku maaeluvõrgustiku programmi rakendamise sisu ja ajakavaga.

3) Hindamisteemad ja -tegevus

Riikliku maaeluvõrgustiku kavandatud hindamise teemade ja sellekohase tegevuse ülevaatlik kirjeldus, sh (kuid mitte ainult) määruse (EL) nr 1303/2013 ja määruse (EL) nr 1305/2013 kohaste ELi nõuete täitmise hindamine. See hõlmab meetmeid, mida on vaja selleks, et hinnata programmi panust riikliku maaeluvõrgustiku eesmärkide saavutamisse ja tulemusnäitajate väärtusi ning analüüsida netomõju. Programmispetsiifilised elemendid, nagu metoodikate väljatöötamiseks või konkreetsete poliitikavaldkondade käsitlemiseks vajalik töö.

4) Andmed ja teave

Riikliku maaeluvõrgustiku programmi rakendamisega seotud statistiliste andmete salvestamise, säilitamise, haldamise ja esitamise ning seireandmete hindamiseks esitamise lühikirjeldus. Esitada kasutatavad andmeallikad, andmelüngad, andmete esitamisega seotud võimalikud institutsioonilised küsimused ning pakutud lahendused. Selles jaos tuleb näidata, et asjakohased andmehaldussüsteemid on õigeks ajaks toimivad.

5) Ajakava

Programmiperioodi olulised vahe-eesmärgid ja soovituslik ajakava, mis on vajalik selle tagamiseks, et tulemused oleksid asjakohasel ajal kättesaadavad.

6) Teavitamine

Kirjeldus, kuidas levitatakse hindamistulemusi sihtrühmadele, sh mehhanismid, mis on kehtestatud hindamistulemuste kasutamise jälgimiseks.

7) Vahendid

Hindamiskava rakendamiseks vajalike ja kavandatud ressursside, sh haldussuutlikkuse, andmed, finantsvahendite, IT-vajaduste kirjeldus. Selliste kavandatud suutlikkuse suurendamise meetmete kirjeldus, mille eesmärk on tagada hindamiskava võimalikult täielik rakendamine.

5. **Rahastamiskava**, milles esitatakse järgmised andmed:

a) Iga-aastane EAFRD toetus.

b) Lidu kogutoetus ja EAFRD osaluse määr.

6. **Programmi rakenduskord**, mis sisaldab järgmisi jagusid:

a) Kõik liikmesriigi poolt määratud asutused, millele on osutatud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 65 lõikes 2, ja määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 8 lõike 1 punkti m alapunktis i osutatud juhtimis- ja kontrollistruktuuri ning määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 74 lõikes 3 osutatud korra kokkuvõtlik kirjeldus.

b) Seirekomitee kavandatav koosseis.

c) Järelevalve- ja hindamissüsteemi kirjeldus.

7. **Riiklik maaeluvõrgustik**

Järgmiste aspektide kirjeldus:

a) riikliku maaeluvõrgustiku loomise menetlus ja ajakava;

b) riikliku maaeluvõrgustiku kavandatud loomine ja tegevus, täpsemalt organisatsioonide ja asutuste kaasatus maaelu arengusse, sealhulgas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 54 lõikes 1 osutatud partnerite kaasamine ja võrgustikutöö soodustamine.

Kui liikmesriik on otsustanud toetada riiklikku maaeluvõrgustikku konkreetse riikliku maaeluvõrgustiku programmi ja piirkondlike programmide raames, tuleb esitada teave nende vastastikuse täiendavuse kohta;

c) riikliku maaeluvõrgustiku selliste peamiste tegevusliikide kokkuvõtlik kirjeldus, mis on kooskõlas programmi eesmärkidega;

d) riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja tegevuseks olemas olevad vahendid.

4. OSA

Selliste prioriteetide/sihtvaldkondade ja oluliste meetmete soovituslik loetelu, mis on seotud 1. osa punkti 6 alapunkti b alapunktis ii osutatud eeltingimustega (maaelu arenguga prioriteetsed ja üldeeltingimused)

1. **MAAELU ARENGU KONKREETSED EELTINGIMUSED**

Liidu prioriteedid seoses maaelu arengu/ühise strateegilise raamistikuga: valdkondlikud eesmärgid Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	**Eeltingimused** Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	**Täitmiskriteeriumid** Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	**Kohaldatavus sihtvaldkondade/meetmete suhtes**
Maaelu arengu prioriteet nr 3: toiduahela korraldamine, sealhulgas põllumajandustoodete töötlemine ja turustamine, loomade heaolu ja riskijuhtimise edendamine põllumajanduses Valdkondlik eesmärk nr 5: kliimamuutustega kohanemise, riskiennetamise ja -juhtimise edendamine	3.1. **Riskiennetamine ja -juhtimine:** selliste riiklike või piirkondlike riskihinnangute olemasolu suurõnnetuste likvideerimise juhtimiseks, milles arvestatakse kliimamuutustega kohanemist	— Rakendatud on riiklikku või piirkondlikku riskihindamist, mis hõlmab järgmisi elemente: — riskihindamisprotsessi, -metoodika ja -meetodite ning sellekohaste mittetundlike andmete kirjeldus ning investeeringute prioriseerimise riskipõhiste kriteeriumide kirjeldus; — ühe ja mitme riskiga stsenaariumide kirjeldus; — vajaduse korral kliimamuutustega kohanemise riiklike strateegiatega arvestamine.	Sihtvaldkond: 3B Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 18, 24 ja 36–39 kohased meetmed
Maaelu arengu prioriteet nr 4: põllumajanduse ja metsanduse ökosüsteemide taastamine, kaitse ja edendamine Valdkondlik eesmärk nr 5: kliimamuutustega kohanemise, riskiennetamise ja -juhtimise edendamine Valdkondlik eesmärk nr 6: keskkonna säilitamine, keskkonnakaitse ja ressursitõhususe edendamine	4.1. **Maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisund:** määruse (EL) nr 1306/2013 VI jaotise I peatüki kohases maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardid kehtestatakse liikmesriigi tasandil	— Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardid on määratletud siseriiklikus õiguses ja täpsustatud programmides	Sihtvaldkonnad: 4A, 4B, 4C Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28, 29 ja 30 kohased meetmed
	4.2. **Väetistele ja taimekaitsevahenditele esitatavad miinimumnõuded:** määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatüki artikli 28 kohased väetistele ja taimekaitsevahenditele esitatavad miinimumnõuded määratletakse liikmesriigi tasandil	— Määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatüki kohased väetistele ja taimekaitsevahenditele esitatavad miinimumnõuded on täpsustatud programmides	Sihtvaldkonnad: 4A, 4B, 4C Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28 ja 29 kohased meetmed:
	4.3. **Muud asjaomased siseriiklikud standardid:** asjaomased kohustuslikud siseriiklikud standardid on sel eesmärgil määratletud määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatüki artiklis 28	— Vastavad kohustuslikud siseriiklikud standardid on täpsustatud programmides	Sihtvaldkonnad: 4A, 4B, 4C Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28 ja 29 kohased meetmed

Liidu prioriteedid seoses maaelu arengu/ühise strateegilise raamistikuga: valdkondlikud eesmärgid	Eeltingimused	Täitmiskriteeriumid	Kohaldatavus sihtvaldkondade/meetmete suhtes
Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	
Maaelu arengu prioriteet nr 5: loodusvarade tõhusama kasutamise edendamine ning vähese CO_2-heitega ja kliimamuutuste suhtes vastupidavale majandusele ülemineku toetamine põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris Valdkondlik eesmärk nr 4: vähese CO_2-heitega majandusele ülemineku toetamine igas sektoris Valdkondlik eesmärk nr 6: keskkonna säilitamine, keskkonnakaitse ja ressursitõhususe edendamine	5.1. **Energiatõhusus:** võetud on meetmeid energia lõpptarbimise tõhususe kulutõhusa parandamise edendamiseks ja kulutõhusate investeeringute tegemiseks energiatõhususse hoonete ehitamisel ja renoveerimisel.	— Meetmed on järgmised: — meetmed, millega tagatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL ([1]) artiklite 3, 4 ja 5 kohased ehitiste energiatõhususe miinimumnõuded; — meetmed, mida on vaja direktiivi 2010/31/EL artikli 11 kohase hoonete energiamärgise väljastamise süsteemi kehtestamiseks; — meetmed, millega tagatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL ([2]) artikli 3 kohane energiatõhususe strateegiline planeerimine; — meetmed, mis vastavad energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/32/EÜ ([3]) artiklile 13, et tagada individuaalsete arvestite andmine lõpptarbijatele niipalju kui on tehniliselt võimalik, majanduslikult põhjendatud ja võimaliku energiasäästu suhtes proportsionaalne.	Sihtvaldkond: 5B Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 17, 19, 20 ja 35 kohased meetmed
	5.2. **Veesektor:** a) sellise veehinnapoliitika olemasolu, mis tagab kasutajatele piisavad stiimulid veeressursside tõhusaks kasutamiseks, ning b) eri veekasutusviiside piisav panus veeteenuste kulude katmisse programmidega toetatavate investeeringute jaoks heakskiidetud vesikonna majandamise kavas kehtestatud määra kohaselt.	EAFRD toetatavates sektorites on liikmesriik taganud eri veekasutusviiside panuse veeteenuste kulude katmisse sektorite kaupa kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi artikli 9 lõike 1 esimese taandega, võttes vajaduse korral arvesse kulude katmise sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja majanduslikke tagajärgi ning kõnealuse piirkonna või kõnealuste piirkondade geograafilisi ja kliimatingimusi.	Sihtvaldkond: 5A Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 17 ja 35 kohased meetmed

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/31/EL, 19. mai 2010, hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/27/EL, 25. oktoober 2012, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/32/EÜ, 5. aprill 2006, mis käsitleb energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/76/EMÜ (ELT L 114, 27.4.2006, lk 64).

Liidu prioriteedid seoses maaelu arengu/ühise strateegilise raamistikuga: valdkondlikud eesmärgid	Eeltingimused	Täitmiskriteeriumid	Kohaldatavus sihtvaldkondade/meetmete suhtes
Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1305/2013 V lisas	
	5.3. **Taastuvenergia:** võetud on meetmeid taastuvatest energiaallikatest saadud energia tootmise ja jaotamise edendamiseks ([1]).	— Kooskõlas direktiivi 2009/28/EÜ artikli 14 lõikega 1 ning artikli 16 lõigetega 2 ja 3 on rakendatud läbipaistvad toetuskavad, seatud prioriteedid elektrivõrkudele juurdepääsul või tagatud juurdepääsul ja dispetšjuhtimises, kehtestatud tehniliste kohanduste kulude kandmise ning jagamise standardeeskirjad, mis on avalikustatud. — Liikmesriik on võtnud vastu riikliku taastuvenergia rakenduskava kooskõlas direktiivi 2009/28/EÜ artikliga 4.	Sihtvaldkond: 5C Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 17, 19, 20 ja 35 kohased meetmed
Maaelu arengu prioriteet nr 6: sotsiaalse kaasatuse, vaesuse vähendamise ja majanduskasvu edendamine maapiirkondades Valdkondlik eesmärk nr 2: info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale juurdepääsu ning selle kasutamise ja kvaliteedi parandamine (lairibaühendusega seotud eesmärk)	6.1. **Järgmise põlvkonna võrgu taristu:** selliste riiklike või piirkondlike järgmise põlvkonna võrgu kavade olemasolu, milles võetakse arvesse piirkondlikke meetmeid liidu kiire internetiühenduse eesmärkide saavutamiseks, pöörates tähelepanu valdkondadele, kus turg ei paku avatud taristut taskukohase hinnaga ega kvaliteediga vastavalt liidu konkurentsi- ja riigiabi-eeskirjadele, ning pakutakse haavatavatele elanikkonnarühmadele kättesaadavaid teenuseid.	— Rakendatud on riiklik või piirkondlik järgmise põlvkonna võrgu kava, mis sisaldab järgmist: — majandusanalüüsil põhinev taristuinvesteeringute kava, milles võetakse arvesse avaliku ja erasektori olemasolevat taristut ja kavandatud investeeringuid; — jätkusuutliku investeerimise mudelid, mis suurendavad konkurentsi ja tagavad juurdepääsu avatud, taskukohasele, kvaliteetsele ja tulevikuks hästi ette valmistatud infrastruktuurile ning teenustele; — erasektori investeeringute stimuleerimise meetmed.	Sihtvaldkond: 6C Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 20 ja 35 kohased meetmed

2. **ÜLDISED EELTINGIMUSED**

Eeltingimused	Täitmiskriteeriumid	Kohaldatavus sihtvaldkondade/meetmete suhtes
Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 IX lisa II osas	Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 IX lisa II osas	
1. **Diskrimineerimisvastased meetmed** Haldussuutlikkuse olemasolu, et rakendada ja kohaldada liidu diskrimineerimis-vastast õigust ja poliitikat Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide valdkonnas.	Liikmesriikide institutsioonilisele ja õigusraamistikule vastav kord kõikide isikute võrdväärse kohtlemise edendamise eest vastutavate organite kaasamiseks programmide ettevalmistamisse ja rakendamisse, sh nõustamine võrdse kohtlemise kohta ESI fondidega seotud meetmete puhul. — Selliste asutuste personali koolitamise kord, mis on seotud ESI fondide haldamise ja järelevalvega liidu diskrimineerimisvastase õiguse ja poliitika valdkonnas.	Sihtvaldkond: 6B Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 14, 15 ja 35 kohased meetmed, LEADER

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/28/EÜ, 23. aprill 2009, taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

Eeltingimused Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 IX lisa II osas	Täitmiskriteeriumid Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 IX lisa II osas	Kohaldatavus sihtvaldkondade/meetmete suhtes
2. **Sooline võrdõiguslikkus** Haldussuutlikkuse olemasolu, et rakendada ja kohaldada liidu soolise võrdõiguslikkuse alast õigust ja poliitikat ESI fondide valdkonnas.	Liikmesriikide institutsioonilisele ja õigusraamistikule vastav kord soolise võrdõiguslikkuse edendamise eest vastutavate organite kaasamiseks programmide ettevalmistamisse ja rakendamisse, sealhulgas nõustamine soolise võrdõiguslikkuse kohta Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud meetmete puhul; — selliste asutuste personali koolitamise kord, mis on seotud ESI fondide haldamise ja järelevalvega soolise võrdõiguslikkuse alase liidu õiguse ja poliitika ning soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise valdkonnas.	Sihtvaldkonnad: 6A, 6B Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 14, 15, 19, 20 ja 35 kohased meetmed, LEADER
3. **Puuetega inimesed** Haldussuutlikkuse olemasolu, et rakendada ja kohaldada ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ESI fondide valdkonnas vastavalt nõukogu otsusele 2010/48/EÜ [1].	Liikmesriikide institutsioonilisele ja õigusraamistikule vastav kord puuetega inimeste õiguste kaitse eest vastutavate organitega või puuetega inimeste esindusorganisatsioonidega ja muude sidusrühmadega konsulteerimiseks ning nende kaasamiseks programmide ettevalmistamisse ja rakendamisse. Selliste asutuste personali koolitamise kord, mis on seotud ESI fondide haldamise ja järelevalvega puuetega inimeste suhtes kohaldatava liidu ja siseriikliku õiguse ja poliitika valdkonnas. Nimetatud koolitus peaks vajaduse korral hõlmama ka juurdepääsu ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile ja selle praktilist kohaldamist liidu ja siseriiklike õigusaktide kohaselt. — Kord, millega tagatakse järelevalve selle üle, kuidas on rakendatud ÜRO puuetega inimeste konventsiooni artiklit 9 ESI fondide suhtes programmide ettevalmistamise ja rakendamise etapis.	Sihtvaldkonnad: 6A, 6B Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 19, 20 ja 35 kohased meetmed, LEADER
4. **Riigihanked** Liidu riigihankeõiguse tõhuskohaldamine seoses ESI fondidega;	liidu riigihanke-eeskirjade tõhuskohaldamine asjakohaste mehhanismide kaudu; kord, millega tagatakse läbipaistev lepingute sõlmimise menetlus; ESI fondide rakendamisse kaasatud personali koolitamise ja teavitamise kord; — haldussuutlikkuse tagamine liidu riigihanke-eeskirjade rakendamisel ja kohaldamisel.	Sihtvaldkonnad: 2A, 5A, 5B, 5C, 6B Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 14, 15, 17, 19, 20, artikli 21 punkti e ja artikli 35 kohased meetmed, LEADER
5. **Riigiabi** Liidu riigiabieeskirjade tõhus kohaldamine seoses ESI fondidega;	liidu riigiabieeskirjade tõhus kohaldamine; ESI fondide rakendamisse kaasatud personali koolitamise ja teavitamise kord; — haldussuutlikkuse tagamine liidu riigiabieeskirjade rakendamisel ja kohaldamisel.	Kõik sihtvaldkonnad ja meetmed, tingimusel et nende kohane tegevus ei kuulu ELi toimimise lepingu artikkel 42 reguleerimisalasse.

[1] Nõukogu otsus, 26. november 2009, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

Eeltingimused Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 IX lisa II osas	Täitmiskriteeriumid Nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 IX lisa II osas	Kohaldatavus sihtvaldkondade/meetmete suhtes
6. **Keskkonnamõju hindamise ning keskkonnamõju strateegilise hindamisega seotud keskkonnaalased õigusaktid** Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamisega seotud ELi keskkonnaalaste õigusaktide tõhusa rakendamise kord.	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL [1] (keskkonnamõju hindamine) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/42/EÜ [2] (keskkonnamõju strateegiline hindamine) tõhusa kohaldamise kord. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiivide rakendamisse kaasatud personali koolitamise ja teavitamise kord. — Piisava haldussuutlikkuse tagamise kord.	Sihtvaldkonnad: 2A, 3A, 4A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 6A, 6C Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 17, 19, 20 ja 21 ning artiklite 28–35 kohased meetmed
7. **Statistilised süsteemid ja tulemusnäitajad** Programmide tõhususe ja mõju hindamiseks vajaliku statistilise aluse olemasolu. Tulemusnäitajate süsteemi olemasolu soovitud tulemuste saavutamisele kõige tõhusamalt kaasa aitavate meetmete valimiseks, tulemuste suunas tehtavate edusammude seireks ja mõju hindamiseks.	Statistiliste andmete õigeaegse kogumise ja koondamise kord, mis hõlmab järgmisi elemente: allikate ja mehhanismide väljaselgitamine statistilise valideerimise tagamiseks; koondandmete avaldamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise kord. Tõhus tulemusnäitajate süsteem, sealhulgas: tulemusnäitajate valimine iga programmi jaoks, andes teavet selle kohta, mis põhjustel valitakse programmist rahastatavad poliitikameetmed; sihtide kehtestamine nende näitajate jaoks; järgmiste nõuete täitmine iga näitaja puhul: järjepidevus ja statistiline valideerimine, normatiivse tõlgendamise selgus, reageerimine poliitikale, andmete õigeaegne kogumine; — rakendatud on menetlused selleks, et kõikide programmist rahastatavate tegevusvaldkondade puhul võetakse kasutusele tõhus näitajate süsteem.	Kohaldatav, kuid juba täidetud (ühine seire- ja hindamissüsteem).

5. OSA

Meetmete ja allmeetmete koodid

Määruse (EL) nr 1305/2013 või (EL) nr 1303/2013 kohased meetmed		Käesoleva määruse kohane meetmekood	Programmitöö allmeede	Käesoleva määruse kohane allmeetmekood
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 14	Teadmussiire ja teabemeetmed	**1**	Toetus kutseõppega ja -oskuste omandamise meetmetele	1.1
			Esitlus- ja teavitustegevuse toetus	1.2

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/92/EL, 13. detsember 2011, teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/42/EÜ, 27. juuni 2001, teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30).

Määruse (EL) nr 1305/2013 või (EL) nr 1303/2013 kohased meetmed		Käesoleva määruse kohane meetmekood	Programmitöö allmeede	Käesoleva määruse kohane allmeetmekood
			Põllu- ja metsamajandusettevõtete juhtimise tasandil korraldatavate lühiajaliste vastastikuste vahetuste ning põllu- ja metsamajandusettevõtete külastamise toetus	1.3
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 15	Nõustamisteenused, põllumajandusliku majapidamise juhtimine ja asendusteenused	**2**	Toetus, et aidata saada kasu nõustamisteenustest	2.1
			Põllumajandusliku majapidamise juhtimis-, asendus- ja nõustamisteenuste ning metsandusalaste nõustamisteenuste loomise toetus	2.2
			Nõustajate koolituse toetus	2.3
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 16	Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedi kavad	**3**	Kvaliteedikavadega liitumise soodustamise toetus	3.1
			Siseturu tootjarühmade teavitamise ja müügiedenduse toetus	3.2
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 17	Investeeringud materiaalsesse varasse	**4**	Põllumajanduslikesse majapidamistesse investeerimise toetus	4.1
			Toetus investeerimiseks põllumajandustoodete töötlemisse/turustamisse ja/või arendamisse	4.2
			Toetus investeerimiseks põllumajanduse ja metsanduse arendamise, moderniseerimise või kohandamisega seotud taristusse	4.3
			Põllumajanduslike keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisega seotud mittetootlike investeeringute toetus	4.4
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 18	Loodusõnnetuses kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ning asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine	**5**	Toetus investeerimiseks ennetusmeetmetesse, mille eesmärk on vähendada võimalike loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste ja katastroofide tagajärgi	5.1
			Toetus investeeringuteks, mille eesmärk on teha korda loodusõnnetuses, ebasoodsates ilmastikutingimustes ja katastroofides kahjustunud põllumajandusmaa ning taastada tootmispotentsiaal	5.2
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 19	Põllumajanduslike majapidamiste ja ettevõtluse areng	**6**	Noortele põllumajandustootjate ettevõtluse alustamise toetus	6.1
			Ettevõtluse alustamise toetus mittepõllumajandusliku tegevuse jaoks maapiirkondades	6.2
			Ettevõtluse alustamise toetus väikeste põllumajanduslike majapidamiste arendamiseks	6.3

Määruse (EL) nr 1305/2013 või (EL) nr 1303/2013 kohased meetmed		Käesoleva määruse kohane meetmekood	Programmitöö allmeede	Käesoleva määruse kohane allmeetmekood
			Toetus investeerimiseks mittepõllumajandusliku tegevuse loomisesse ja arendamisse	6.4
			Toetus põllumajandustootjatele, kes vastavad väikepõllumajandustootjate kavale ja annavad oma põllumajandusliku majapidamise lõplikult üle teisele põllumajandustootjale	6.5
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 20	Põhiteenused ja külauuendus maapiirkondades	**7**	Maapiirkondade omavalitsuste ja külade arengut ja nende põhiteenuseid käsitlevate kavade ning Natura 2000 alade või muude kõrge loodusliku väärtusega alade kaitse- ja majandamiskavade koostamine ja ajakohastamine	7.1
			Toetus investeerimiseks igat liiki väiketaristu loomisse, tõhustamisse või laiendamisse, sh investeeringud taastuvatesse energiaallikatesse ja energia säästmisse	7.2
			Toetus lairibataristu jaoks, sh selle loomine, tõhustamine ja laiendamine, passiivne lairibataristu ning juurdepääs lairibaühendusele ja avalikele e-valitsuse lahendustele	7.3
			Toetus investeerimiseks maaelanikele ette nähtud kohalike põhiteenuste (sh vaba aja tegevused ja kultuur) loomisse, tõhustamisse või laiendamisse ning nendega seotud taristusse	7.4
			Toetus investeerimiseks puhkemajandustaristu avalikku kasutusse, turismiteabesse ja väikesemahulisse turismitaristusse	7.5
			Toetus selliste uuringute/investeeringute tegemiseks, mis on seotud külade, maapiirkondade ja suure loodusliku väärtusega alade kultuuri- ja looduspärandi säilitamise, taastamise ja selle kvaliteedi parandamisega, sh sotsiaalmajanduslikud aspektid ning keskkonnateadlikkusega seotud tegevus	7.6
			Toetus investeerimiseks, mille eesmärk on maapiirkonna asulates või nende läheduses toimuva tegevuse ümberpaigutamine ning seal asuvate hoonete või teiste rajatiste ümberehitamine, et parandada asula elukvaliteeti ja parandada keskkonnaalase tegevuse tulemuslikkust	7.7
			Muud	7.8
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 21	Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamisse	**8**	Metsastamise ja metsamaa loomise toetus	8.1
			Agrometsandussüsteemide hooldamise toetus	8.2
			Toetus metsapõlengutest ja loodusõnnetustest ning katastroofidest tingitud metsakahjustuste ennetamiseks	8.3

Määruse (EL) nr 1305/2013 või (EL) nr 1303/2013 kohased meetmed		Käesoleva määruse kohane meetme-kood	Programmitöö allmeede	Käesoleva määruse kohane allmeetme-kood
			Toetus metsapõlengutest ja loodusõnnetustest ning katastroofidest tingitud metsakahjustuste kõrvaldamiseks	8.4
			Toetus investeerimiseks metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamiseks	8.5
			Toetus investeerimiseks metsandustehnoloogiatesse ning metsasaaduste töötlemisse, mobiliseerimisse ja turustamisse	8.6
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 27	Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomine	**9**	Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomine põllumajandus- ja metsandussektoris	9
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 28	Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede	**10**	Põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmise toetus	10.1
			Põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise ja säästva kasutamise toetus	10.2
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 29	Mahepõllumajandus	**11**	Toetus mahepõllumajandusliku tootmise tavadele ja meetoditele üleminekuks	11.1
			Toetus mahepõllumajandusliku tootmise tavade ja meetodite säilitamiseks	11.2
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 30	Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused	**12**	Hüvitise maksmine Natura 2000 põllumajandusalade eest	12.1
			Hüvitise maksmine Natura 2000 metsaalade eest	12.2
			Hüvitise maksmine veemajanduskavade alla kuuluvate põllumajandusalade eest	12.3
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 31	Toetused looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega aladele	**13**	Hüvitise maksmine mägialadel	13.1
			Hüvitise maksmine muude selliste alade eest, mida mõjutavad looduslikust eripärast tingitud olulised piirangud	13.2
			Hüvitise maksmine muude selliste alade eest, mida mõjutavad konkreetsest eripärast tingitud piirangud	13.3
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 33	Loomade heaolu	**14**	Loomade heaoluga seotud toetus	14
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 34	Metsakeskkonna- ja kliimateenused ja metsakaitse	**15**	Toetus metsakeskkonna- ja kliimakohustuste eest	15.1
			Metsa geneetiliste ressursside säilitamise ja edendamise toetus	15.2

Määruse (EL) nr 1305/2013 või (EL) nr 1303/2013 kohased meetmed		Käesoleva määruse kohane meetmekood	Programmitöö allmeede	Käesoleva määruse kohane allmeetmekood
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 35	Koostöö	**16**	Toetus põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkusega tegeleva EIP töörühmade loomise ja tegevuse jaoks	16.1
			Toetus katseprojektide jaoks ja toetus uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogia arendamiseks	16.2
			Koostöö väikeettevõtjate vahel, et korraldada ühistööd ning jagada vahendeid ja ressursse, ning turismiteenuste arendamine ja turustamine	16.3
			Toetus horisontaalse ja vertikaalse koostöö tegemiseks tarneahelas osalejate vahel lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude loomiseks ja arendamiseks ja toetus kohaliku tasandi müügiedendustegevusele, mis on seotud lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude arendamisega	16.4
			Toetus kliimamuutuste leevendamiseks või kliimamuutustega kohanemiseks võetud ühismeetmete jaoks ja toetus keskkonnaprojektide ja kasutuselolevate keskkonnatavade ühise käsitluse edendamiseks	16.5
			Toetus tarneahelas osalejate vahelise koostöö tegemiseks eesmärgiga teha toiduainete ja energia tootmises ning tööstuslikus töötlemises kasutatav biomass säästvalt kättesaadavaks	16.6
			Toetus kohaliku arengu strateegiatele, mis ei ole seotud kogukonna juhitud kohaliku arenguga	16.7
			Metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi koostamise toetus	16.8
			Toetus põllumajandustegevuse mitmekesistamiseks tervishoiu, sotsiaalse lõimimise, kogukonna toetatud põllumajanduse ning keskkonna- ja toitumisalase haridusega seotud tegevuste kaudu	16.9
			Muud	16.10
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 36	Riskijuhtimine	**17**	Saagi, loomade ja taimede kindlustuse maksed	17.1
			Ebasoodsate ilmastikutingimuste, looma- ja taimehaiguste, kahjurite leviku ning keskkonnajuhtumitega seotud ühisfondid	17.2
			Sissetuleku stabiliseerimise vahend	17.3
Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 40	Täiendavate riiklike otsetoetuste rahastamine Horvaatias	**18**	Täiendavate riiklike otsetoetuste rahastamine Horvaatias	18

Määruse (EL) nr 1305/2013 või (EL) nr 1303/2013 kohased meetmed		Käesoleva määruse kohane meetme-kood	Programmitöö allmeede	Käesoleva määruse kohane allmeetme-kood
Määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 35	Toetus LEADERi kohalikuks arenguks	**19**	Ettevalmistav toetus	19.1
			Toetus kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiaga hõlmatud tegevuste elluviimiseks	19.2
			Kohaliku algatusrühma koostöömeetmete ettevalmistamine ja rakendamine	19.3
			Toetus jooksvate kulude ja elavdamismeetmete jaoks	19.4
Määruse (EL) nr 1305/2013 artiklid 51–54	Tehniline abi	**20**	Toetus tehnilise abi jaoks (muu kui riiklikud maaeluvõrgustikud)	20.1
			Toetus riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja tegevuseks	20.2

6. OSA

Maaelu arengu alased liidu prioriteedid ja sihtvaldkondade koodid

Prioriteet	Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel / sihtvaldkonna kood	Sihtvaldkond
1. prioriteet: teadmussiirde ja innovatsiooni tugevdamine põllumajanduses, metsanduses ja maapiirkondades	Artikli 5 lõike 1 punkt a = sihtvaldkond 1A	Innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmistebaasi arendamine maapiirkondades
	Artikli 5 lõike 1 punkt b = sihtvaldkond 1B	Põllumajanduse, toidu tootmise ja metsanduse ning teadusuuringute ja innovatsiooni vaheliste sidemete tugevdamine, sh parema keskkonnajuhtimise ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse eesmärgil
	Artikli 5 lõike 1 punkt c = sihtvaldkond 1C	Elukestva ja kutseõppe parandamine põllumajandus- ja metsandussektoris
2. prioriteet: põllumajanduslike majapidamiste elujõulisuse ja kõigi põllumajandusvormide konkurentsivõime parandamine kõigis piirkondades ning uuendusliku põllumajandustehnika ja säästva metsamajandamise edendamine	Artikli 5 lõike 2 punkt a = sihtvaldkond 2A	Kõigi põllumajanduslike majapidamistemajandustegevuse tõhustamine ning põllumajanduslike majapidamiste ümberkorraldamise ja ajakohastamise hõlbustamine, eelkõige eesmärgiga suurendada turul osalemist ja turule orienteeritust ning mitmekesistada põllumajandustegevust
	Artikli 5 lõike 2 punkt b = sihtvaldkond 2B	Piisavalt kvalifitseeritud põllumajandustootjate põllumajandussektorisse sisenemise hõlbustamine ja eelkõige põlvkondadevahetuse hõlbustamine
3. prioriteet: toiduahela korraldamise, sealhulgas põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise, loomade heaolu ja riskijuhtimise edendamine põllumajanduses	Artikli 5 lõike 3 punkt a = sihtvaldkond 3A	Toormetootjate konkurentsivõime parandamine, integreerides nad põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse kvaliteedikavade kaudu, suurendades sellega põllumajandustoodete lisandväärtust, ning soodustades kohalike turgude lühikeste tarneahelate arengut ning tootjarühmade ja -organisatsioonide ning tootmisharudevaheliste organisatsioonide tegevust
	Artikli 5 lõike 3 punkt b = sihtvaldkond 3B	Põllumajanduslike majapidamiste riskiennetamise ja -juhtimise toetamine

4. prioriteet: põllumajanduse ja metsanduse ökosüsteemide taastamine, kaitse ja edendamine	Artikli 5 lõike 4 punkt a = sihtvaldkond 4A	Elurikkuse ennistamine säilitamine ja suurendamine, sealhulgas Natura 2000 aladel ja looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega aladel, ning suure loodusliku väärtusega põllumajanduse ja Euroopa maastike seisundi ennistamine, säilitamine ja parandamine;
	Artikli 5 lõike 4 punkt b = sihtvaldkond 4B	Veemajanduse, sh väetiste ja pestitsiidide kasutamise, parandamine
	Artikli 5 lõike 4 punkt c = sihtvaldkond 4C	Mullaerosiooni tõkestamine ja mulla majandamise parandamine
5. prioriteet: loodusvarade tõhusama kasutamise edendamine ning vähese CO_2-heitega ja kliimamuutuste suhtes vastupidavale majandusele ülemineku toetamine põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris	Artikli 5 lõike 5 punkt a = sihtvaldkond 5A	Veekasutuse tõhustamine põllumajanduses
	Artikli 5 lõike 5 punkt b = sihtvaldkond 5B	Energiakasutuse tõhustamine põllumajanduses ja toiduainetetööstuses
	Artikli 5 lõike 5 punkt c = sihtvaldkond 5C	Taastuvate energiaallikate, kõrvalsaaduste, jäätmete, jääkide ja muude toiduks mittekasutatavate toorainete tarnimise ja kasutamise hõlbustamine biomajanduse edendamise eesmärgil
	Artikli 5 lõike 5 punkt d = sihtvaldkond 5D	Põllumajanduse põhjustatud kasvuhoonegaaside ja ammoniaagi heite vähendamine
	Artikli 5 lõike 5 punkt e = sihtvaldkond 5E	Tõhusam CO_2 säilitamine ja sidumine põllumajanduses ja metsanduses
6. prioriteet: sotsiaalse kaasatuse, vaesuse vähendamise ja majanduskasvu edendamine maapiirkondades	Artikli 5 lõike 6 punkt a = sihtvaldkond 6A	Tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtjate loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine
	Artikli 5 lõike 6 punkt b = sihtvaldkond 6B	Maapiirkondade arengu soodustamine
	Artikli 5 lõike 6 punkt c = sihtvaldkond 6C	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kättesaadavuse, kasutamise ja kvaliteedi parandamine maapiirkondades

II LISA

Loomade loomühikutesse (LÜ) ümberarvutamise määrad (artikli 9 lõige 2)

Pullid, lehmad ja muud üle kahe aasta vanused veised ning üle kuue kuu vanused hobuslased	1,0 LÜ
Kuus kuud kuni kaks aastat vanad veised	0,6 LÜ
Alla kuue kuu vanused veised	0,4 LÜ
Lambad ja kitsed	0,15 LÜ
Aretusemised > 50 kg	0,5 LÜ
Muud sead	0,3 LÜ
Munakanad	0,014 LÜ
Muud kodulinnud (*)	0,03 LÜ

Ümberarvutusmäärasid võib suurendada, võttes arvesse teaduslikke tõendeid, mida tuleb maaelu arengu programmides selgitada ja nõuetekohaselt põhjendada.

Erandkorras võib lisada muid loomaliike. Ümberarvutusmäärade kehtestamisel mis tahes liikide kohta võetakse arvesse konkreetseid asjaolusid ja teaduslikke tõendeid, mida tuleb maaelu arengu programmides selgitada ja nõuetekohaselt põhjendada.

(*) Kõnealuse liigi ümberarvutamise määrasid võib vähendada, võttes arvesse teaduslikke tõendeid, mida tuleb maaelu arengu programmides selgitada ja nõuetekohaselt põhjendada.

III LISA

Artiklis 13 osutatud teavitamine ja avalikustamine

1. OSA

Teavitamis- ja avalikustamismeetmed

1. **Korraldusasutuse ülesanded**

1.1. *Teavitamis- ja avalikustamisstrateegia*

Korraldusasutus tagab, et teavitamis- ja avalikustamismeetmeid rakendatakse vastavalt tema teavitamis- ja avalikustamisstrateegiale, mis peab hõlmama vähemalt järgmist:

a) strateegia eesmärgid ja sihtrühmad;

b) teabe- ja avalikustamismeetmete sisu kirjeldus;

c) strateegia kavandatav eelarve;

d) teavitamis- ja avalikustamismeetmete rakendamise eest vastutavate haldusasutuste, sealhulgas inimressursside kirjeldus;

e) riikliku maaeluvõrgustiku rolli kirjeldus ja teave selle kohta, kuidas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 54 lõike 3 punktis vi osutatud teavituskava aitab kaasa strateegia rakendamisele;

f) kirjeldus selle kohta, kuidas hinnatakse teavitamis- ja avalikustamismeetmeid poliitikaraamistiku, programmide ja tegevusvaldkondade nähtavuse ja teadvustamise seisukohast ning EAFRD ja liidu etendatava rolli valguses;

g) iga-aastane ajakohastamine, milles kirjeldatakse järgmisel aastal võetavaid teavitamis- ja avalikustamismeetmeid.

1.2. *Teave võimalikele toetusesaajatele*

Korraldusasutus tagab võimalike toetusesaajate juurdepääsu asjakohasele teabele, sh vajaduse korral ajakohastatud teabele, ja võtab arvesse elektrooniliste või muude sideteenuste kättesaadavust teatavate võimalike toetusesaajate jaoks seoses vähemalt järgmise teabega:

a) rahastamisvõimalused ja projektikonkursid maaelu arengu programmide raames;

b) haldusmenetlused, mida tuleb järgida toetuse saamiseks maaelu arengu programmi raames;

c) rahastamistaotluse läbivaatamise kord;

d) toetuskõlblikkuse tingimused ja/või rahastatavate projektide valimise ja hindamise kriteeriumid;

e) nende isikute või riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi kontaktisikute nimed, kes võivad anda teavet maaelu arengu programmide läbiviimise ning tegevusvaldkondade valimise ja hindamise kriteeriumide kohta;

f) toetusesaajate kohustus teavitada avalikkust tegevuse eesmärgist ning EAFRDst tegevusele antavast toetusest kooskõlas 1. osa 2. jaoga. Korraldusasutus võib nõuda potentsiaalsetelt toetusesaajatelt taotlustes tegevuse suurusega proportsionaalse teavitamistegevuse väljapakkumist;

g) kaebuste käsitlemise kord vastavalt määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 74 lõikele 3.

1.3. *Teave üldsusele*

Korraldusasutus teavitab üldsust maaelu arengu programmi sisust, programmi vastuvõtmisest komisjoni poolt ja selle ajakohastamisest, peamistest saavutustest programmi rakendamisel, programmi lõpuleviimisest ja programmi panusest partnerluslepingus sätestatud liidu prioriteetide saavutamisse.

Korraldusasutus tagab käesoleva punkti esimese lõigu alapunktides 1.1 ja 1.2 osutatud teavet pakkuva ühtse veebisaidi või ühtse veebiportaali loomise. Ühtse veebisaidi loomine ei tohi takistada EAFRD sujuvat toimimist ega piirata võimalike toetusesaajate ja sidusrühmade juurdepääsu teabele. Avalikkuse teavitamist käsitlevad meetmed peavad sisaldama 2. osa punktis 1 sätestatud elemente.

1.4. *Vahendusasutuste kaasamine*

Korraldusasutus tagab, sealhulgas riikliku maaeluvõrgustiku kaudu, et võimalikele toetusesaajatele suunatud teavitamismeetmetes osalevad vahendajatena tegutseda võivad asutused, eelkõige:

a) määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 5 osutatud partnerid;

b) Euroopa kohta teavet jagavad infokeskused ning komisjoni esindused ja Euroopa Parlamendi infobürood liikmesriikides;

c) haridus- ja teadusasutused.

1.5. *Toetuse andmisest teatamine*

Korraldusasutus tagab, et toetuse andmisest teatamise kaudu kinnitatakse toetusesaajatele, et meedet rahastatakse osaliselt EAFRDst rahastatava programmi alusel ning maaelu arengu asjaomase programmi meetme ja prioriteedi raames.

2. **Toetusesaajate kohustused**

2.1. Kõikides toetusesaaja teabe- ja teavitamismeetmetes tunnustatakse EAFRDst tegevusele antud toetust järgmisega:

a) liidu embleem;

b) viide EAFRD toetusele.

Kui teavitamis- või avalikustamismeede on seotud ühe või mitme tegevusega, mida kaasrahastatakse rohkem kui ühest fondist, võib punktis b märgitud viite asendada viitega ESI fondidele.

2.2. Tegevuse ajal teavitab toetusesaaja üldsust EAFRDst saadud toetusest järgmiselt:

a) kui toetusesaajal on kutsealaseks kasutamiseks mõeldud veebisait, esitatakse sellel tegevuse lühikirjeldus, millest ilmneb seos veebisaidi eesmärgi ja tegevusele ettenähtud toetuse vahel (proportsionaalne toetuse tasemega), sealhulgas tegevuse eesmärgid ja tulemused, tõstes esile liidu rahalist toetust;

b) seoses punkti c alla mittekuuluvate tegevusvaldkondadega, mille puhul ei ületa avaliku sektori kogutoetus 10 000 eurot, ja sõltuvalt rahastatud tegevusest (nt artikli 20 kohased meetmed seoses külauuendusega ja LEADERi alla kuuluva tegevusega) paigutatakse üldsusele hõlpsasti nähtavasse kohta, näiteks hoone sissepääsu juurde, vähemalt üks plakat (vähemalt suuruses A3), millel on teave projekti, sealhulgas liidu rahalise toetuse kohta. Kui maaelu arengu programmiga hõlmatud tegevus tingib üle 50 000 euro suuruse investeeringu (näiteks põllumajanduslikku majapidamisesse või toiduettevõttesse), paigaldab toetusesaaja selgitava tahvli, millel on teave projekti kohta, tõstes esile liidu rahalist toetust. Selgitav tahvel paigaldatakse ka LEADERi raames rahastatavate kohalike tegevusrühmade asukohta;

c) paneb üles üldsusele hõlpsasti nähtavas kohas märkimisväärsete mõõtmetega ajutise stendi iga tegevuse kohta, mis seisneb taristu või ehitustööde rahastamises, mille puhul avaliku sektori kogutoetus tegevusele ületab 500 000 eurot.

Hiljemalt kolm kuud pärast tegevuse lõpetamist paneb toetusesaaja üldsusele hõlpsasti nähtavas kohas üles märkimisväärsete mõõtmetega alalise tahvli või stendi iga tegevuse kohta, mis vastab järgmistele kriteeriumidele:

i) avaliku sektori kogutoetus tegevusele ületab 500 000 eurot;

ii) tegevus seisneb füüsilise eseme ostmises või taristu või ehitustegevuse rahastamises.

Stendile märgitakse tegevuse nimetus ja põhieesmärk ning liidu rahaline toetus.

Stendidel, plakatitel, tahvlitel ja veebilehtedel kirjeldatakse projekti/tegevust ja 2. osa punktis 1 osutatud elemente. Kõnealune teave katab stendist, tahvlist või veebilehest vähemalt 25 %.

2. OSA

Teavitamis- ja avalikustamismeetmete tehnilised omadused

1. **Logo ja tunnuslause**

Kõik teavitamis- ja avalikustamismeetmed peavad sisaldama järgmisi elemente:

a) liidu embleem vastavalt graafilistele standarditele, nagu on esitatud veebisaidil http://europa.eu/abc/symbols/emblem/download_en.htm, koos selgitusega liidu osaluse kohta järgmise märkega:

„Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond: Euroopa investeeringud maapiirkondadesse".

b) LEADERi raames rahastatavate tegevuste ja meetmete puhul LEADERi logo:

++ LEADER logo++

2. **Teabematerjalid**

Trükised (brošüürid, voldikud ja teabelehed) EAFRDst kaasrahastatavate meetmete ja tegevusvaldkondade kohta peavad tiitellehel sisaldama selget viidet liidu osaluse kohta ning liidu embleemi, kui kasutatakse ka riiklikku või piirkondlikku embleemi. Trükised peavad sisaldama viiteid teabe eest vastutavale organile ning EAFRD ja/või asjaomase riikliku toetuse rakendamise eest vastutavale korraldusasutusele.

Kui teave on avaldatud elektrooniliselt (veebilehel, võimalikele toetusesaajatele ettenähtud andmebaasis) või audiovisuaalsel kujul, kohaldatakse esimest lõiku analoogia järgi.

EAFRDd käsitlevad veebisaidid peavad sisaldama:

a) viidet EAFRD toetusele vähemalt avalehel;

b) hüperlinki komisjoni veebilehele EAFRD kohta.

IV LISA

Artikli 14 lõikes 2 osutatud ühised taust-, väljund- ja tulemusnäitajad

1. **Taustnäitajad**

C1. Rahvaarv

C2. Vanuseline struktuur

C3. Territoorium

C4. Rahvastikutihedus

C5. Tööhõive määr (*)

C6. Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise määr

C7. Töötuse määr

C8. SKP elaniku kohta (*)

C9. Vaesuse määr (*)

C10. Majandusstruktuur

C11. Tööhõivestruktuur

C12. Tööviljakus majandussektorite kaupa

C13. Tööhõive majandustegevuse valdkondade kaupa

C14. Tööviljakus põllumajanduses

C15. Tööviljakus metsanduses

C16. Tööviljakus toiduainetööstuses

C17. Põllumajanduslikud majapidamised

C18. Põllumajandusmaa

C19. Mahepõllumajanduseks kasutatav põllumajandusmaa

C20. Niisutatud maa

C21. Loomühikud

C22. Põllumajanduslike majapidamiste tööjõud

C23. Põllumajanduslike majapidamiste juhatajate vanuseline struktuur

C24. Põllumajanduslike majapidamiste juhatajate põllumajandusalane väljaõpe

C25. Põllumajanduslik faktortulu (*)

C26. Põllumajanduslik ettevõtjatulu (*)

C27. Põllumajanduse kogutootlikkus (*)

C28. Kapitali kogumahutus põhivarasse põllumajanduses

C29. Mets ja muu metsamaa (FOWL)

C30. Turismitaristu

C31. Maakate

C32. Vähem soodsad piirkonnad

C33. Põllumajanduse intensiivsus

C34. Natura 2000 alad

C35. Põllumajandusmaal elavate lindude indeks (FBI) (*)

C36. Põllumajanduslike elupaikade (rohumaa) kaitsestaatus

C37. Suure loodusväärtusega põllumajandustootmine (*)

C38. Hoiumets

C39. Veevõtt põllumajanduses (*)

C40. Vee kvaliteet (*)

C41. Mulla orgaaniline aine põllumaal (*)

C42. Mulla vee-erosioon (*)

C43. Taastuvenergia tootmine põllumajanduses ja metsanduses

C44. Energiakasutus põllumajanduses, metsanduses ja toiduainetööstuses

C45. Kasvuhoonegaaside heitkogus põllumajandusest (*)

(*) **Taustnäitajad, mis hõlmavad ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) mõjunäitajaid**

2. **Tulemusnäitajad**

R1: *protsent põllumajanduslikest majapidamistest, kes saavad maaelu arengu programmi raames toetust ümberkorraldamisse ja moderniseerimisse investeerimiseks (sihtvaldkond 2A)*

R2: muutus toetatud põllumajanduslike majapidamiste põllumajandustoodangus/aasta tööühikus (AWU) (sihtvaldkond 2A) (*)

R3: *protsent põllumajanduslikest majapidamistest, kes on teinud maaelu arengu programmi toetusel ettevõtte arenguplaani/investeeringuid noorte põllumajandustootjate jaoks (sihtvaldkond 2B)*

R4: *protsent põllumajanduslikest majapidamistest, keda toetatakse osalemise eest kvaliteedikavades, kohalikel turgudel ja lühikestes tarneahelates ning tootjarühmades või -organisatsioonides (sihtvaldkond 3A)*

R5: *protsent põllumajanduslikest majapidamistest, kes osalevad riskijuhtimiskavades (sihtvaldkond 3B)*

R6: *protsent metsast või muust metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega toetatakse elurikkust (sihtvaldkond 4A)*

R7: *protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega toetatakse elurikkust ja/või maastikke (sihtvaldkond 4A)*

R8: *protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse veemajandust (sihtvaldkond 4B)*

R9: *protsent metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse veemajandust (sihtvaldkond 4B)*

R10: *protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse mulla majandamist ja/või tõkestatakse mullaerosiooni (sihtvaldkond 4C)*

R11: *protsent metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse mulla majandamist ja/või tõkestatakse mullaerosiooni (sihtvaldkond 4C)*

R12: *protsent niisutatud maast, mille puhul minnakse üle tõhusama niisutussüsteemi kasutamisele (sihtvaldkond 5A)*

R13: veekasutuse tõhustamine põllumajanduses maaelu arengu programmi raames toetust saanud projektide puhul (*sihtvaldkond* 5A) (*)

R14: energiakasutuse tõhustamine põllumajanduses ja toiduainetetööstuses maaelu arengu programmi raames toetust saanud projektide puhul (*sihtvaldkond* 5B) (*)

R15: tänu toetatud projektidele toodetud taastuvenergia (*sihtvaldkond* 5C) (*)

R16: *protsent loomühikutest (LU), mis on seotud investeeringutega loomakasvatuse majandamisse eesmärgiga vähendada kasvuhoonegaaside ja/või ammoniaagi heidet (sihtvaldkond 5D)*

R17: *protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside ja/või ammoniaagi heidet (sihtvaldkond 5D)*

R18: kogus, mille võrra on vähendatud metaani- ja N_2O-heidet (*sihtvaldkond* 5D) (*)

R19: Rkogus, mille võrra on vähendatud ammoniaagiheidet (*sihtvaldkond* 5D) (*)

R20: protsent põllumajandus- ja metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, mis aitavad kaasa CO_2 sidumisele või säilitamisele (sihtvaldkond 5E)

R21: *toetatud projektide puhul loodud töökohad (sihtvaldkond 6B)*

R22: *protsent maaelanikest, kes on hõlmatudkohaliku arengu strateegiaga (sihtvaldkond 6B)*

R23: *protsent maaelanikest, kes saavad kasu täiustatud teenustest/taristust (sihtvaldkond 6B)*

R24: *toetatud projektide (LEADER) puhul loodud töökohad (sihtvaldkond 6B)*

R25: *protsent maaelanikest, kes saavad kasu uutest või täiustatud teenustest/taristust (IKT) (sihtvaldkond 6C)*

Kaldkirjas olevad näitajad on ka punktis 4 loetletud sihtnäitajad.

(*) **Täiendavad tulemusnäitajad**

3. **Maaelu areng – väljundnäitajad**

Number	Väljundnäitajad	Meetmekoodid (määruse (EL) nr 1305/2013 või määruse (EL) nr 1303/2013 artiklid)
O.1	**Riiklikud kulutused kokku** (*)	Kõik meetmed
O.2	**Koguinvesteering**	4 (artikkel 17), 5 (artikkel 18), 6.4 (artikkel 19), 7.2–7.8 (artikkel 20), 8.5 ja 8.6 (artikkel 21) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.3	**Toetust saavate meetmete/tegevusvaldkondade arv**	1 (artikkel 14), 2 (artikkel 15), 4 (artikkel 17), 7 (artikkel 20), 8.5 ja 8.6 (artikkel 21), 9 (artikkel 27), 17.2 ja17.3 (artikkel 36) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.4	**Toetatavate põllumajanduslike majapidamiste/toetusesaajate arv**	3 (artikkel 16), 4.1 (artikkel 17), 5 (artikkel 18), 6 (artikkel 19), 8.1–8.4 (artikkel 21), 11 (artikkel 29), 12 (artikkel 30), 13 (artikkel 31), 14 (artikkel 33), 17.1 (artikkel 36) (määrus (EL) nr 1305/2013)

Number	Väljundnäitajad	Meetmekoodid (määruse (EL) nr 1305/2013 või määruse (EL) nr 1303/2013 artiklid)
O.5	**Kogupindala (ha)**	4 (artikkel 17), 8.1–8.5 (artikkel 21), 10 (artikkel 28), 11 (artikkel 29), 12 (artikkel 30), 13 (artikkel 31), 15 (artikkel 34) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.6	**Toetatavate alade füüsiline pindala (ha)**	10 (artikkel 28) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.7	**Toetatavate lepingute arv**	10 (artikkel 28), 15 (artikkel 34) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.8	**Toetatavate loomühikute arv (LÜ)**	14 (artikkel 33), 4 (artikkel 17) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.9	**Toetatavates kavades osalevate põllumajanduslike majapidamiste arv**	9 (artikkel 27), 16.4 (artikkel 35), 17.2 ja 17.3 (artikkel 36) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.10	**Väljamakseid saavate põllumajandustootjate arv**	17.2 ja 17.3 (artikkel 36) (määrus (EL) nr 1305/2013)
O.11	**Pakutud koolituspäevade arv**	1 (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 14)
O.12	**Koolituses osalejate arv**	1 (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 14)
O.13	**Nõustamist saanud toetusesaajate arv**	2 (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 15)
O.14	**Koolitatud nõustajate arv**	2 (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 15)
O.15	**Täiustatud (IT- või muu valdkonna) teenustest/taristust kasu saav elanikkond**	7 (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 20)
O.16	**Toetavate Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP) rühmade arv, toetatavate EIP toimingute arv ning EIP rühmades osalevate partnerite arv ja liik**	16 (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 35)
O.17	**Toetatavate (muu kui EIP) koostööprojektide arv**	16 (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 35)
O.18	**Kohaliku algatusrühmaga hõlmatud elanikkond**	19 (määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 32)
O.19	**Valitud kohalike algatusrühmade arv**	19 (määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 32)
O.20	**Toetatavate LEADER-projektide arv**	19 (määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 35 lõike 1 punkt b)
O.21	**Toetatavate koostööprojektide arv**	19 (määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 35 lõike 1 punkt c)
O.22	**Projekti elluviijate arv ja liik**	19 (määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 35 lõike 1 punkt b)

Number	Väljundnäitajad	Meetmekoodid (määruse (EL) nr 1305/2013 või määruse (EL) nr 1303/2013 artiklid)
O.23	**Koostööprojektis osalevate kohalike algatusrühmade kordumatu identifitseerimisnumber**	19 (määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 35 lõike 1 punkt c)
O.24	**Riikliku maaeluvõrgustiku toel loodud valdkondliku ja analüütilise teabe vahetuste arv**	Võrgustikutöö (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 54)
O.25	**Riikliku maaeluvõrgustiku teavitamisvahendite arv**	Võrgustikutöö (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 54)
O.26	**Selliste Euroopa maaelu arengu võrgustiku (ENRD) tegevusvaldkondade arv, milles riiklik maaeluvõrgustik on osalenud**	Võrgustikutöö (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 54)

(*) See näitaja vastab komisjoni 7. märtsi 2014. aasta rakendusmääruse (EL) nr 215/2014 (millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta) rakenduseeskirjad seoses kliimamuutuste alase eesmärgi raames antavate toetuste metoodika, tulemusraamistiku vahe-eesmärkide ja eesmärkide kindlaksmääramise ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide sekkumiskategooriate nomenklatuuriga) (ELT L 69, 8.3.2014, lk 65) artikli 5 lõikes 2 kehtestatud tulemusraamistiku näitajale.

4. **Sihtnäitajad**

T1: protsent määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 14, 15 ja 35 kohastest kuludest seoses maaelu arengu programmi kogukuludega (sihtvaldkond 1A)

T2: koostöömeetme raames (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 35) toetatud koostööprojektide (rühmad, võrgustikud/klastrid, katseprojektid jne) koguarv (sihtvaldkond 1B)

T3: koolituse (määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 14) läbinud osalejate koguarv (sihtvaldkond 1C)

T4: protsent põllumajanduslikest majapidamistest, kes saavad maaelu arengu programmi raames toetust ümberkorraldamisse ja moderniseerimisse investeerimiseks (sihtvaldkond 2A)

T5: protsent põllumajanduslikest majapidamistest, kes on teinud maaelu arengu programmi toetusel ettevõtte arenguplaani/investeeringuid noorte põllumajandustootjate jaoks (sihtvaldkond 2B)

T6: protsent põllumajanduslikest majapidamistest, keda toetatakse osalemise eest kvaliteedikavades, kohalikel turgudel ja lühikestes tarneahelates ning tootjarühmades või -organisatsioonides (sihtvaldkond 3A)

T7: protsent põllumajanduslikest majapidamistest, kes osalevad riskijuhtimiskavades (sihtvaldkond 3B)

T8: protsent metsast või muust metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega toetatakse elurikkust (sihtvaldkond 4A)

T9: protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega toetatakse elurikkust ja/või maastikke (sihtvaldkond 4A)

T10: protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse veemajandust (sihtvaldkond 4B)

T11: protsent metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse veemajandust (sihtvaldkond 4B)

T12: protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse mulla majandamist ja/või tõkestatakse mullaerosiooni (sihtvaldkond 4C)

T13: protsent metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, millega parandatakse mulla majandamist ja/või tõkestatakse mullaerosiooni (sihtvaldkond 4C)

T14: protsent niisutatud maast, mille puhul minnakse üle tõhusama niisutussüsteemi kasutamisele (sihtvaldkond 5A)

T15: koguinvesteering energiatõhususse (sihtvaldkond 5B)

T16: koguinvesteering taastuvenergia tootmisse (sihtvaldkond 5C)

T17: protsent loomühikutest (LÜ), mis on seotud investeeringutega loomakasvatuse majandamisse eesmärgiga vähendada kasvuhoonegaaside ja/või ammoniaagi heidet (sihtvaldkond 5D)

T18: protsent põllumajandusmaast, mida hõlmavad majandamislepingud, mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside ja/või ammoniaagi heidet (sihtvaldkond 5D)

T19: protsent põllumajandus- ja metsamaast, mida hõlmavad majandamislepingud, mis aitavad kaasa CO_2 sidumisele ja säilitamisele (sihtvaldkond 5E)

T20: toetatud projektide puhul loodud töökohad (sihtvaldkond 6A)

T21: protsent maaelanikest, kes on hõlmatud kohaliku arengu strateegiaga (sihtvaldkond 6B)

T22: protsent maaelanikest, kes saavad kasu täiustatud teenustest/taristust (sihtvaldkond 6B)

T23: toetatud projektide (LEADER) puhul loodud töökohad (sihtvaldkond 6B)

T24: protsent maaelanikest, kes saavad kasu uutest või täiustatud teenustest/taristust (IKT) (sihtvaldkond 6C)

5. **Kavandatavad tulemuslikkuse raamnäitajad**

	Näitajad	Seotud väljundnäitaja
Prioriteet nr 2 (P2)	Riiklikud kulutused kokku P2 (eurodes)	O.1
	Selliste põllumajanduslike majapidamiste arv, kes saavad maaelu arengu programmi raames toetust ümberkorraldamisse ja moderniseerimisse investeerimiseks (sihtvaldkond 2A) + selliste põllumajanduslike majapidamiste arv, kes on teinud maaelu arengu programmi toetusel ettevõtte arenguplaani/investeeringuid noorte põllumajandustootjate jaoks (sihtvaldkond 2B)	O.4
Prioriteet nr 3 (P3)	Riiklikud kulutused kokku P3 (eurodes)	O.1
	Selliste põllumajanduslike majapidamiste arv, keda toetatakse osalemise eest kvaliteedikavades, kohalikel turgudel või lühikestes tarneahelates ning tootjarühmades (sihtvaldkond 3A)	O.4, O.9
	Selliste põllumajanduslike majapidamiste arv, kes osalevad riskijuhtimiskavades (sihtvaldkond 3B)	O.4, O.9
Prioriteet nr 4 (P4)	Riiklikud kulutused kokku P4 (eurodes)	O.1
	Põllumajandusmaa, mida hõlmavad majandamislepingud, millega toetatakse elurikkust (sihtvaldkond 4A), parandatakse veemajandust (sihtvaldkond 4B), parandatakse mulla majandamist ja/või tõkestatakse mullaerosiooni (sihtvaldkond 4C)	O.5
Prioriteet nr 5 (P5)	Riiklikud kulutused kokku P5 (eurodes)	O.1
	Investeerimistoimingute arv arvenergiasäästu ja -tõhususse (sihtvaldkond 5B) + taastuvenergia tootmisse (sihtvaldkond 5C)	O.3
	Põllumajandus- ja metsamaa, mida majandatakse CO_2 sidumise/säilitamise edendamiseks (sihtvaldkond 5E) + põllumajandusmaa, mida hõlmavad majandamislepingud, mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside ja/või ammoniaagi heidet (sihtvaldkond 5D) + niisutatud maa, mille puhul minnakse üle tõhusama niisutussüsteemi kasutamisele (sihtvaldkond 5A)	O.5

	Näitajad	Seotud väljundnäitaja
Prioriteet nr 6 (P6)	Riiklikud kulutused kokku P6 (eurodes)	O.1
	Toetatavate toimingute arv peamiste teenuste ja taristu parandamiseks maapiirkondades (sihtvaldkonnad 6B ja 6C)	O.3
	Kohaliku algatusrühmaga hõlmatud elanikud (sihtvaldkond 6B)	O.18

V LISA

Ühised hindamisküsimused maaelu arengu kohta

Hindamisküsimused sihtvaldkondade kohta

Maaelu arengu programmi iga sihtvaldkonnaga seotud küsimustele tuleb vastata 2017. ja 2019. aastal esitatavates rakendamise aastaaruannetes ning järelhindamise aruandes.

1. Sihtvaldkond 1A: kuidas on maaelu arengu programm toetanud innovatsiooni ja koostöö edendamist ning teadmistebaasi arendamist maapiirkondades?

2. Sihtvaldkond 1B: kuidas on maaelu arengu programm toetanud põllumajanduse, toidu tootmise ja metsanduse ning teadusuuringute ja innovatsiooni vaheliste sidemete tugevdamist, sealhulgas seoses parema keskkonnajuhtimise ja tulemuslikuma keskkonnategevusega?

3. Sihtvaldkond 1C: kuidas on maaelu arengu programm toetanud elukestvat ja kutseõpet põllumajandus- ja metsandussektoris?

4. Sihtvaldkond 2A: kuidas on maaelu arengu programm toetanud põllumajanduslike majapidamiste majandustegevuse tulemuslikumaks muutmist ning nende ümberkorraldamist ja ajakohastamist, eelkõige eesmärgiga suurendada turul osalemist ja turule orienteeritust ning põllumajandusliku tegevuse mitmekesistamist?

5. Sihtvaldkond 2B: kuidas on maaelu arengu programm toetanud piisavalt kvalifitseeritud põllumajandustootjate põllumajandussektorisse sisenemist ja eelkõige põlvkondadevahetust?

6. Sihtvaldkond 3A: kuidas on maaelu arengu programm toetanud toormetootjate konkurentsivõime parandamist nende parema integreerimise abil põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse põllumajandustoodetele lisandväärtust andvate kvaliteedikavade, kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate, tootjarühmade ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide kaudu?

7. Sihtvaldkond 3B: kuidas on maaelu arengu programm toetanud põllumajanduslike majapidamiste riskiennetamist ja -juhtimist?

8. Sihtvaldkond 4A: kuidas on maaelu arengu programm toetanud elurikkuse ennistamist, säilitamist ja parandamist, sealhulgas Natura 2000 aladel ja looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega aladel, ning suure loodusliku väärtusega põllumajanduse ja Euroopa maastike seisundi ennistamist, säilitamist ja parandamist?

9. Sihtvaldkond 4B: kuidas on maaelu arengu programm toetanud veemajanduse, sh väetiste ja pestitsiidide kasutamise, parandamist?

10. Sihtvaldkond 4C: kuidas on maaelu arengu programm toetanud mullaerosiooni tõkestamist ja mulla majandamise parandamist?

11. Sihtvaldkond 5A: kuidas on maaelu arengu programm toetanud veekasutuse tõhustamist põllumajanduses?

12. Sihtvaldkond 5B: kuidas on maaelu arengu programm toetanud energiakasutuse tõhustamist põllumajanduses ja toiduainetetööstuses?

13. Sihtvaldkond 5C: kuidas on maaelu arengu programm toetanud taastuvate energiaallikate, kõrvalsaaduste, jäätmete, jääkide ja muude toiduks mittekasutatavate toorainete pakkumist ja kasutamist biomajanduse edendamise eesmärgil?

14. Sihtvaldkond 5D: kuidas on maaelu arengu programm toetanud põllumajanduses tekkiva kasvuhoonegaaside ja ammoniaagiheite vähendamist?

15. Sihtvaldkond 5E: kuidas on maaelu arengu programm toetanud põllumajanduses ja metsanduses CO_2 säilitamise ja sidumise edendamist?

16. Sihtvaldkond 6A: kuidas on maaelu arengu programm toetanud tegevusvaldkondade mitmekesistamist, väikeettevõtete loomist ja arendamist ning töökohtade loomist?

17. Sihtvaldkond 6B: kuidas on maaelu arengu programm toetanud maapiirkondade arengut?

18. Sihtvaldkond 6C: kuidas on maaelu arengu programm toetanud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kättesaadavuse, kasutamise ja kvaliteedi parandamist maapiirkondades?

Hindamisküsimused seoses maaelu arengu programmi muude aspektidega

Järgmistele küsimustele tuleb vastata 2017. ja 2019. aastal esitatavates rakendamise aastaaruannetes ning järelhindamise aruandes.

19. Kuidas on prioriteetide ja sihtvaldkondade koostoime suurendanud maaelu arengu programmi tulemuslikkust?

20. Kuidas on tehniline toetus aidanud kaasa määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 59 ja määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 51 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele?

21. Kuidas on riiklik maaeluvõrgustik aidanud kaasa määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 54 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele?

Hindamisküsimused seoses liidu tasandi eesmärkidega

Järgmistele küsimustele tuleb vastata 2019. aastal esitatavas rakendamise aastaaruandes ja järelhindamise aruandes.

22. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa strateegia „Euroopa 2020" põhieesmärgi saavutamisele suurendada 20 - 64aastaste inimeste tööhõive määra vähemalt 75 %ni?

23. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa strateegia „Euroopa 2020" põhieesmärgi saavutamisele investeerida 3 % ELi SKPst teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni?

24. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele ning strateegia „Euroopa 2020" põhieesmärgi saavutamisele vähendada kasvuhoonegaaside heidet 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 20 % või sobivate tingimuste korral 30 % ning suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu meie energia lõpptarbimises 20 %ni ja energiatõhusust 20 %?

25. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa strateegia „Euroopa 2020" põhieesmärgi saavutamisele vähendada allpool riiklikku vaesuspiiri elavate eurooplaste arvu?

26. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa keskkonnaseisundi parandamisele ja ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia eesmärgi saavutamisele peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja ökosüsteemiteenuste halvenemine ning taastada neid?

27. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa ÜPP eesmärgile suurendada põllumajanduse konkurentsivõimet?

28. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa ÜPP eesmärgile tagada loodusvarade jätkusuutlik majandamine ja kliimameetmete võtmine?

29. Kuidas on maaelu arengu programm aidanud kaasa ÜPP eesmärgile saavutada maapiirkondade majanduse ja kogukondade tasakaalustatud territoriaalne areng, sealhulgas tööhõive loomine ja säilitamine?

30. Kuidas on maaelu arengu programm toetanud innovatsiooni edendamist?

VI LISA

Seire- ja hindamissüsteemi tehnilise toetuse dokumentide põhielemendid

Maaelu arengu seire- ja hindamissüsteemi üks põhielemente on tehniline toetus liikmesriikidele, hindajatele ja muudele hindamisega tegelevatele sidusrühmadele, et tagada nende hindamissuutlikkus, parandada hindamise kvaliteedi ja ühtsustada hindamist. Komisjon koostab koos liikmesriikidega tehnilise toetuse dokumendid, mis hõlmavad järgmist:

1) kõiki ühisnäitajaid käsitlevad teabelehed, sealhulgas näitaja määratlus; seos sekkumisloogikaga; mõõtühik; väärtuste saamiseks kasutatud metoodika; nõutud andmed ja andmeallikad; teave andmete kogumise kohta, sealhulgas vastutav organ ja andmete kogumise sagedus; aruandlusnõuded;

2) metodoloogilised suunised liikmesriikidele ja hindajatele, et järgida seire- ja hindamisnõudeid. Need suunised hõlmavad eri komponente, sealhulgas hindamismeetodeid ja -strateegiat, ning erivaldkondade jaoks ettenähtud toetust, nt kogukonna juhitud kohaliku arengu hindamine;

3) maaelu arengu programmide eelhindamise suunised, mis hõlmavad eelhindamise eesmärki, osalejate kaasamise protsessi ja nende rolle, ning eelhindamise ulatust ja metodoloogilise abi pakkumist sobivate lähenemisviiside ja meetodite ning soovituslike vormide kohta;

4) hindamiskava koostamise suunised, mis hõlmavad hindamiskava eesmärki ja kasu, lisatavaid elemente ja asjakohaseid toiminguid soovituste koostamiseks. Käsitletakse juhtimis- ja rakendamiskaalutlusi ning soovituslikke vorme hindamise eri aspektide kohta;

5) representatiivsete näitajate kasutamise ja koostamise suunised, mis on suunatud eelkõige piirkondlikele maaelu arengu programmidele ja milles kirjeldatakse võrdlusnäitajate eesmärki ja omadusi ning määratakse kindlaks representatiivsuse seisukohalt kasutatavad andmed ja meetodid;

6) indikaatorkava suunised, mis hõlmavad lisatavaid elemente, kohaldatavaid eeskirju ja näidistabeleid;

7) seirealased suunised, mis hõlmavad rakendamise aastaaruannetesse lisatavaid elemente, kohaldatavaid eeskirju ja näidistabeleid;

8) täiendavate tulemusnäitajate väärtusi käsitlevad suunised, milles määratakse kindlaks projektide asjaomased sihtrühmad, proovivõtmise strateegiad, asjakohased metoodikad, andmeallikad ja hindamismeetodid;

9) maaelu arengu programmide mõju hindamise suunised, mis hõlmavad mõjunäitajate eesmärki ja nende kasutamist, seoseid maaelu arengu poliitika ja muude poliitikavaldkondade vahel, mõjunäitajate väärtusi mõjutavaid tegureid ning kavandatud meetodeid maaelu arengu meetmete netomõju hindamiseks;

10) maaelu arenguga seotud ühistele hindamisküsimustele vastamise suunised, sealhulgas seosed sekkumisloogika ja ühiste näitajate vahel, ning ettepanekud täiendavate andmete, otsustamiskriteeriumide ja eri lähenemisviiside kohta, mida võiks kasutada küsimustele vastamiseks

11) maaelu arengu programmide 2014–2020 järelhindamise suunised, milles käsitletakse hindamise eesmärki, protsessi ja ulatust, pakutakse metodoloogilist abi ning määratakse kindlaks hea tava ja soovituslikud vormid hindamise eri aspektide kohta.

VII LISA

Rakendamise aastaaruannete (osutatud määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 50 ja määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 75) struktuur ja sisu

1. **Põhiteave programmi ja selle prioriteetide rakendamise kohta**

a) *Finantsandmed*

Rakendamise finantsandmed: esitada iga meetme ja sihtvaldkonna kohta selgitus kulude ja kuluaruannetes deklareeritud kulude kohta. See hõlmab avaliku sektori kogukulusid ja liikmesriikide poolt eelmisel kalendriaastal tehtud finantskorrektsioone ja parandusi.

b) *Üldised ja programmispetsiifilised näitajad ning kvantifitseeritud sihtväärtused*

Teave maaelu arengu programmi rakendamise kohta, mõõdetuna ühiste ja konkreetsete näitajate alusel, sealhulgas saavutatud edusammud võrreldes iga sihtvaldkonna jaoks seatud eesmärkidega ja tegelikud tulemused võrreldes indikaatorkavas kavandatud tulemustega. Alates 2017. aastal esitatavast rakendamise aastaaruandest näidata tulemusraamistikus (tabel F) esitatud vahe-eesmärkidega seoses saavutatu. Esitada lisateave maaelu arengu programmide rakendamise hetkeolukorra kohta, kasutades iga meetme ja sihtvaldkonna finantskohustustega seotud andmeid, ning vastavad eeldatavad edusammud eesmärkide saavutamiseks.

Tabelid:

— Tabel A: kulukohustused meetmete ja sihtvaldkondade kaupa

— Tabel B: tegelikud tulemusnäitajad meetmete ja sihtvaldkondade kaupa

— Tabel C: asjaomaste tulemuste ja meetmete jaotus valdkonna, soo ja/või vanuse kaupa

— Tabel D: edusammud eesmärkide saavutamisel

— Tabel E: üleminekumeetmete seire

— Tabel F: tulemusraamistiku näitajate saavutamine

2. **Hindamiskava rakendamisel tehtud edusammude esitamine**

a) Maaelu arengu programmi hindamise kavasse aasta jooksul tehtud muudatused koos nende põhjendusega.

b) Aasta jooksul tehtud hindamise kirjeldus (võttes arvesse hindamiskava 3. jagu).*

c) Andmete esitamise ja haldamise kirjeldus (võttes arvesse hindamiskava 4. jagu).*

d) Loetelu lõpetatud hindamistest, sealhulgas viited, kui need on avaldatud internetis.

e) Lõpetatud hindamiste kokkuvõtte, keskendudes hindamistulemustele.

f) Hindamistulemuste avaldamisel korraldatud teavitustegevuse kirjeldus (võttes arvesse hindamiskava 6. jagu).*

g) Hindamistulemustega seotud järelmeetmete kirjeldus (võttes arvesse hindamiskava 6. jagu).*

* Viidata hindamiskavale, kirjeldada rakendamisel esinenud mis tahes probleeme ja esitada kasutatud või kavandatud lahendused.

3. **Probleemid, mis võivad mõjutada programmi elluviimist, ja võetud meetmed**

Korraldusasutuse ja seirekomitee võetud selliste meetmete kirjeldus, mille eesmärk on tagada programmi rakendamise kvaliteet ja tulemuslikkus, eelkõige seoses programmi haldamisel tekkinud probleemidega ja mis tahes võetud parandusmeetmetega, eelkõige vastavalt komisjoni märkustele võetud meetmetega.

4. **Tehnilise toetuse ja programmi avalikustamise nõuete rakendamise meetmed**

a) Kui riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja toimimiseks on saadud tehnilist toetust, kirjeldada aruandes võetud meetmeid ja hetkeolukorda riikliku maaeluvõrgustiku loomisel ja tegevuskava rakendamisel.

b) Meetmed, millega tagatakse programmi avaldamine (käesoleva määruse artikkel 13).

5. **Eeltingimuste täitmise meetmed (2017. aastal ja 2016. aastal, kui on asjakohane)**

Selliste meetmete kirjeldus prioriteetide/sihtvaldkondade/meetmete kaupa, mille eesmärk on täita kehtivad prioriteetsed ja üldised eeltingimused, mida maaelu arengukava vastuvõtmise ajal ei täidetud või täideti osaliselt. Märkida kriteeriumid, mida ei täidetud või täideti osaliselt, mis tahes strateegiad, õigusaktid või muud asjakohased dokumendid, sealhulgas viited asjaomastele jagudele ja artiklitele ning täitmise eest vastutavatele asutustele. Vajaduse korral võib liikmesriik lisada kirjeldusele selgitusi või täiendavat teavet.

6. **Allprogrammide rakendamise kirjeldus**

2017. ja 2019. aastal esitatavad rakendamise aastaaruanded peavad sisaldama ka teavet rakendamise kohta, mõõdetuna ühiste ja konkreetsete näitajatega, sealhulgas teavet allprogrammi indikaatorkavas esitatud eesmärkidega seoses tehtud edusammude kohta, ning teavet tegelike tulemuste ja kulude kohta võrreldes allprogrammis sätestatud kavandatud tulemuste ja kuludega.

7. **Programmi eesmärkide saavutamisega seotud teabe ja sellekohaste edusammude hindamine**

2017. ja 2019. aastal esitatavad rakendamise aastaaruanded peavad sisaldama ka hindamisel saadud järgmist teavet:

aruanne ja kvantitatiivne hinnang programmi saavutuste kohta, eelkõige hinnates täiendavaid tulemusnäitajaid ja vastates asjakohastele hindamisküsimustele.

2019. aastal esitatav rakendamise aastaaruanne peab sisaldama ka hindamisel saadud järgmist teavet:

aruanne edusammude kohta programmi eesmärkide saavutamisel ja seoses programmi panusega liidu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegias seatud eesmärgi saavutamisse, hinnates muu hulgas programmi netopanust ÜPP mõjunäitajate väärtuste muudatustesse ja käsitledes asjaomaseid hindamisküsimusi.

8. **Meetmete rakendamine vastavalt määruse (EL) nr 1303/2013 artiklites 6, 7 ja 8 sätestatud põhimõtetele**

2017. ja 2019. aastal esitatavad rakendamise aastaaruanded peavad sisaldama ka järgmist teavet:

a) *meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamine ja mittediskrimineerimine (määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 7)*

Hinnatakse võetud meetmeid, millega tagatakse, et kogu programmide ettevalmistamise ja elluviimise ajal võetakse arvesse ja toetatakse meeste ja naiste võrdõiguslikkust ning sooküsimuste lõimimist, samuti seoses programmide seire, aruandluse ja hindamisega;

b) *säästev areng (määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 8)*

Hinnatakse võetud meetmeid, millega tagatakse, et EAFRD eesmärgid ja rakendamine on kooskõlas säästva arengu põhimõttega ning liidu eesmärgiga paremini säilitada keskkonda, tõhustada keskkonnakaitset ja parandada keskkonna kvaliteeti, nagu on sätestatud aluslepingu artiklis 11 ja artikli 91 lõikes 1, võttes sealjuures arvesse saastaja-maksab-põhimõtet.

Lisaks tuleb anda teavet kliimamuutuse eesmärgi saavutamiseks antavate toetuste kohta (kliimamuutuste jälgimine);

c) *määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 5 osutatud partnerite roll programmi rakendamisel*

Hinnatakse võetud meetmeid, millega tagatakse, et määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 5 lõikes 1 osutatud partnerid on kaasatud eduaruannete koostamisse ja programmide rakendamisse, sealhulgas osaledes programmide seire komiteedes vastavalt kõnealuse määruse artiklile 48 ja riikliku maaeluvõrgustiku tegevuses.

9. **Integreeritud lähenemisviisi tagamisel tehtud edusammud**

2019. aastal esitatavad rakendamise aastaaruanded peavad sisaldama ka järgmist teavet:

kirjeldus sellest, kuidas on tagatud integreeritud lähenemisviis EAFRD ja liidu muude rahastamisvahendite kasutamisel territoriaalse arengu toetamiseks maapiirkondades, sealhulgas kohaliku arengu strateegiate kaudu.

10. **Aruandlus rahastamisvahendite rakendamise kohta** (määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 46)

Rakendamise aastaaruannetele lisatakse:

eriaruanne rahastamisvahendeid hõlmava tegevuse kohta. Kõnealuse aruande sisu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 46 lõikes 2 ja aruanne edastatakse ESI fondide vormil.